

**Samenwerken met
(erfgoed)organisaties aan de
duurzame kwaliteit van het
Friese erfgoed.**

LANDGOEDBIOTOPEN FRYSLÂN

Gemeente Dantumadiel, Noardeast-Fryslân en Tytsjerksteradiel

22 MEI 2025

LANDGOEDBIOTOPEN FRYSLÂN

DOEL LANDGOED- BIOTOOP

De landgoedbiotoop brengt de samenhang tussen het monumentale landgoedcomplex en het historische cultuurlandschap in beeld van:

1. **Monumentale complex**
(register van rijksmonumenten)
2. **Cultuurhistorische relatie**
(beschermde elementen en objecten in de omgeving)
3. **Landschappelijke samenhang**
(invloedsfeer, visuele relatie met de omgeving)

Landgoedbiotoop

=

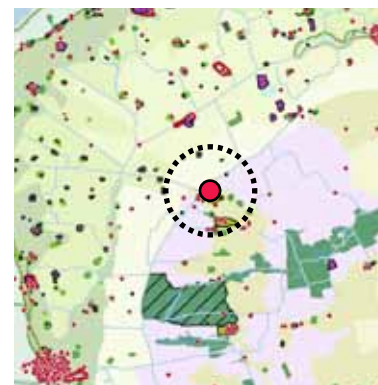
1. Monumentale
landgoedcomplex

+

2. Cultuurhistorische
relatie

+

3. Landschappelijke
samenhang

1 De Fryske Marren Heerenveen Súdwest-Fryslân

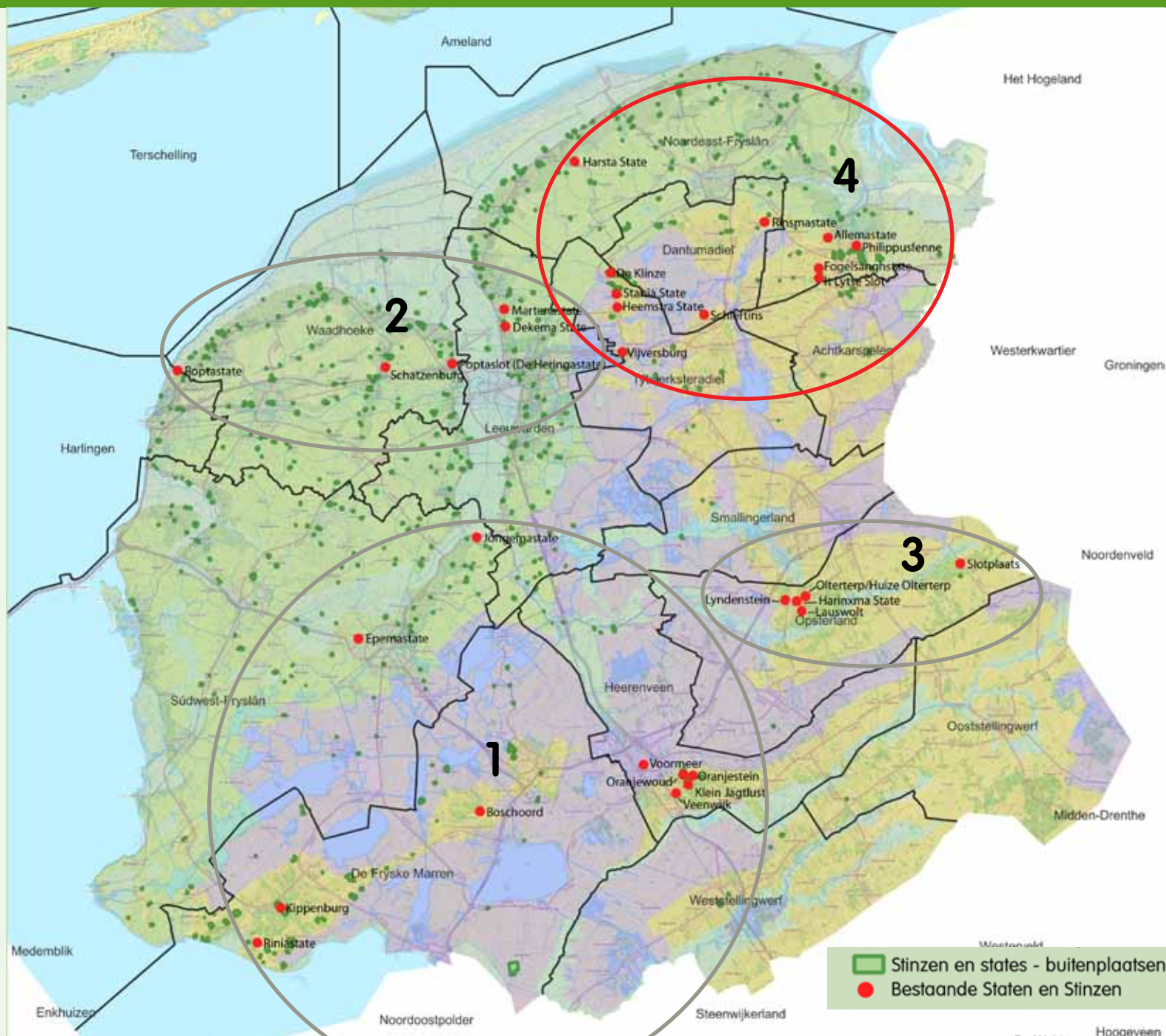
2 Harlingen
Leeuwarden
Waadhoeke

3 Opsterland

4 Dantumadiel

Noordeast-Fryslân

Tytsjerksteradiel

LANDGOEDBIOTOPEN FRYSLÂN

Indeling landgoed biotopen

1. Gemeente De Fryske Marren
Boschoord, Kippenburg, Riniastate

Gemeente Heerenveen

Klein Jagtlust, Oranjestein,
Oranjewoud, Veenwijk, Voormeer

Gemeente Súdwest-Fryslân

Epemastate, Jongemastate

2. Gemeente Harlingen

Ropta State

Gemeente Leeuwarden

Dekema State, Martenastate

Gemeente Waadhoeke

Poptaslot, Schatzenburg

3. Gemeente Opsterland

Harinxma State, Lauswolt,
Lyndenstein, Huize Olterterp,
Slotplaats

4. Gemeente Dantumadiel

Rinsmastate, Schierstins

Gemeente Noardeast-Fryslân

Allemastate, Fogelsanghstate,
Harsta State, It Lytse Slot,
Philippusfenne

Gemeente Tytsjerksteradiel

De Klinze, Heemstra State, Stania
State, Vijversburg

Eigendom 1830
(HISGIS)

1930
(Topografische kaart, bonnebladen 1865-1930)

2025
(Topografische kaart 2025)

Landgoedbiotoop De Klinze

Gemeente Tytsjerksteradiel
Van Sminiaweg 32-36, Aldtsjerk

1. LANDGOEDCOMPLEX

Rijksmonumentcontouren
(kasteien, landhuizen en parken)

2. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

Landschap

Landschapstypen
Klei op veengebied
Veerweidegebied
Woudontginning met landgoederen
en elzensingels
Voorkomende verkaveling (niet op de kaart)
Opstrekkende verkaveling,
grootschalige regelmaat

Monumenten en (karakteristiek) gebouwen
Rijksmonumenten
Kerken
Molens
Karakteristieke bouwwerken
(jongere bouwkunst 1850-1940)
Gebouwen

Cultuurhistorische waarden

Voormalige buitenplaatsen-staten en sinzter
Voormalige boerderijplaatsen
Stads- en dorpsgezichten
Archeologische terreinen
Aardkundig waardevolle gebieden
Terpen
Dijken
Eendenkooien

Elementen in het landschap

Houtwallen en singels
Bos
Water
Wegen en paden

3. LANDSCHAPPELJKE SAMENHANG

Invloedsfeer
Invloedsfeer landgoed
Ruimtelijke relaties
Schootsveld
Verdwijnen zichtlijn
Zichtlijn
Zichtpunt

1. Landgoedcomplex

Complexnummer: 529158

Onderdeel van het complex zijn het monumentale hoofdgebouw, de tuin- en parkaanleg, brug, priel, koetshuis, tuinmanswoning, orangerie, hekken en toegangshekken. Bij de aanleg in landschapsstijl in 1821 en 1834 naar ontwerp van tuinarchitect L. P. Roodbaard is de oostelijke bosstrook gekapt om vanaf het huis en het voorplein een diagonaal doorzicht te creëren over de weilanden.

2. Cultuurhistorische waarde

De Klinze is van algemeen cultuur-, architectuur- en tuinhistorisch belang: - vanwege de ouderdom - vanwege de bouw- en bewoningsgeschiedenis - als goed voorbeeld van een oorspronkelijk uit 1655 daterende Friese state, die thans door de verschillende verbouwingen een 19de-eeuws (eclectisch) aanzien heeft. De historische tuin- en parkaanleg in landschapsstijl, waarin de oudere formele structuur deels herkenbaar is gebleven, is van belang vanwege de visuele, de functionele en de ruimtelijke samenhang tussen de samenstellende onderdelen - vanwege de herkenbaarheid en de ruime mate van gaafheid van de samenstellende onderdelen. Het complex grenst aan het beschermde dorpsgezicht van Aldtsjerk.

3. Landschappelijke relatie

De Klinze is gelegen in het zandlandschap van de Noardlike Fryske Walden. Het maakt onderdeel uit van het Parklandschap Trynwalden met het waardevolle historische boscomplex (RCE, groen erfgoed) waarin ook Stania State, Heemstra State en Griekenland en Turkije zijn gelegen. De oprijlaan bood in het verleden zicht op de weilanden bij de Murk en het Oudkerkster Meer. Deze relatie is verdwenen door de woninguitbreiding in de jaren negentig van de vorige eeuw.

LANDGOEDBIOTOPEN FRYSLÂN

Indeling landgoed biotopen

DANTUMADIEL

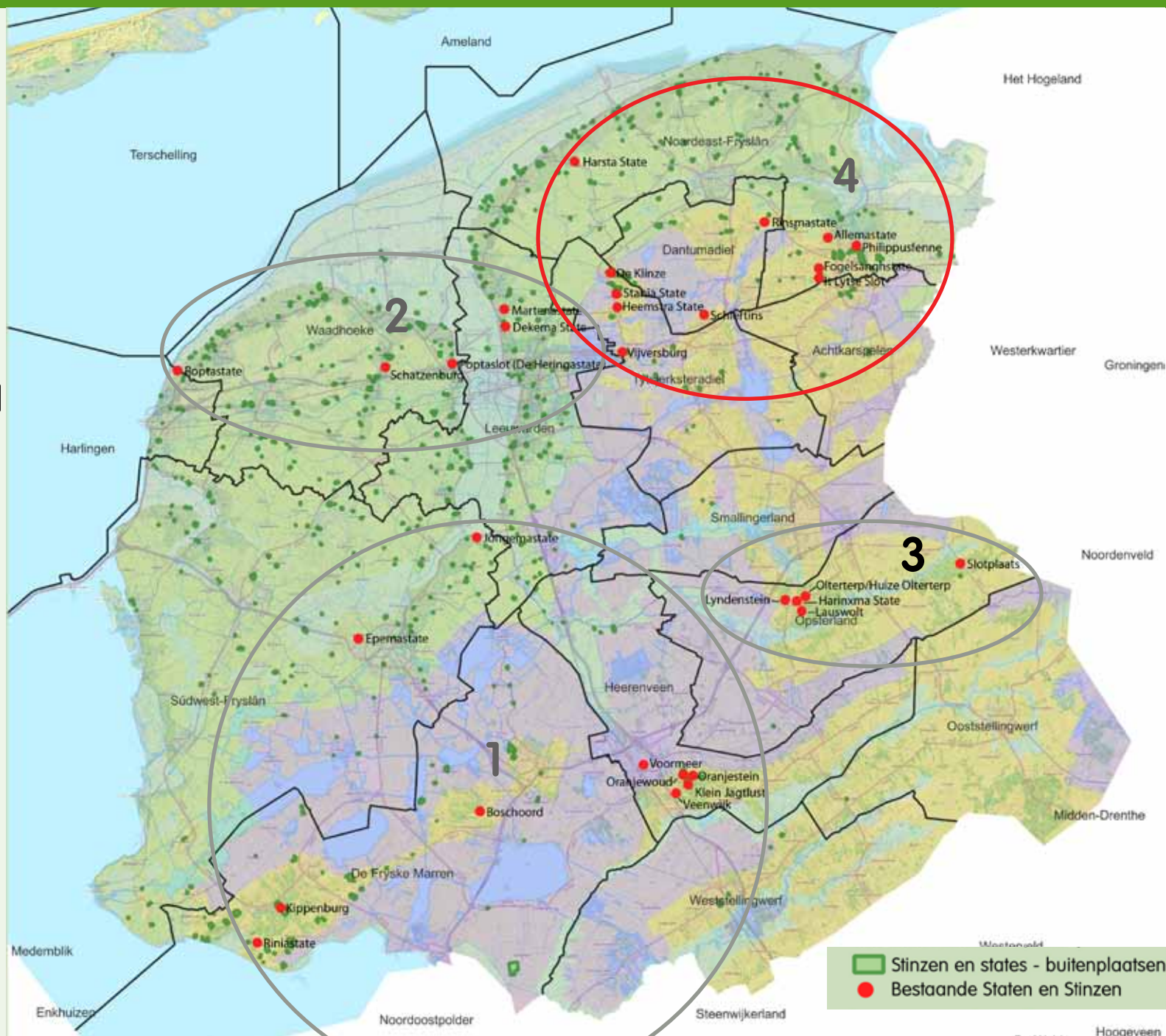
- 1 *Rinsmastate*
- 2 *Schierstins*

NOARDEAST-FRYSLÂN

- 3 *Allemastate*
- 4 *Fogelsanghstate*
- 5 *Harsta State*
- 6 *It Lytse Slot*
- 7 *Philippusfenne*

TYTSJERKSTERDIEL

- 8 *De Klinze*
- 9 *Heemstra State*
- 10 *Stania State*
- 11 *Vijversburg*

RINSMASTATE

Gemeente Dantumadiel

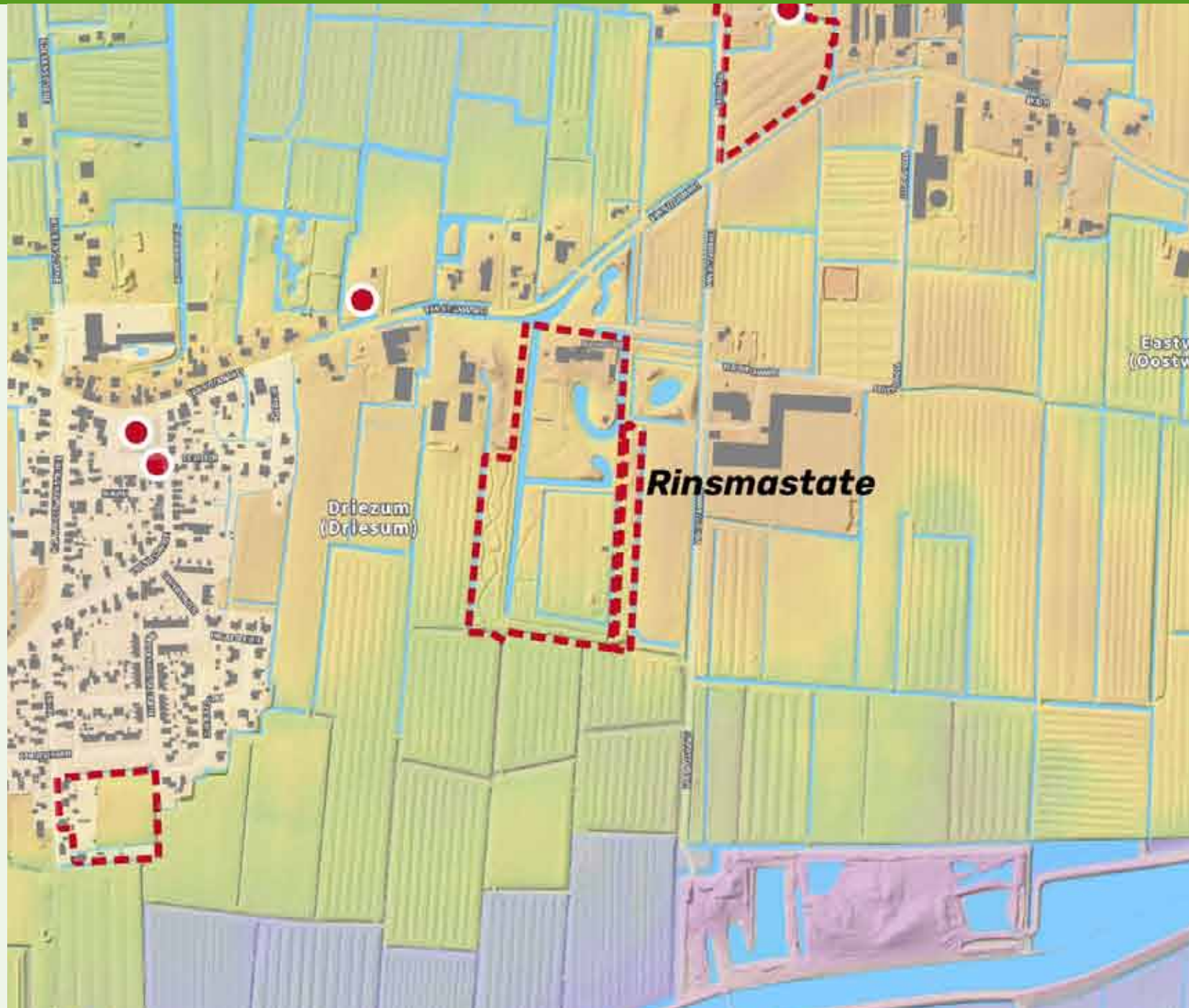

Van Sytzamawei 26, Driezum

RINSMASTATE

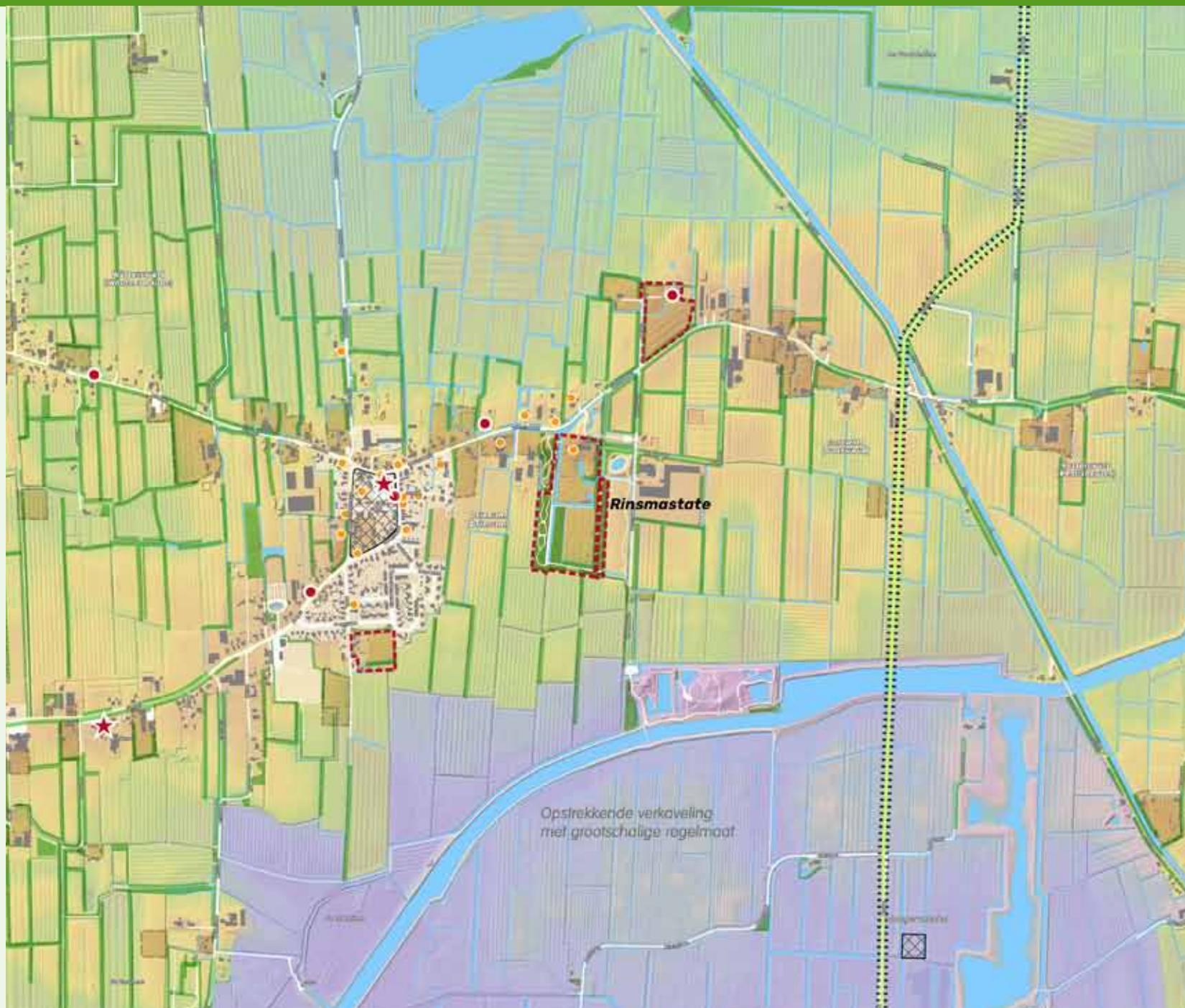
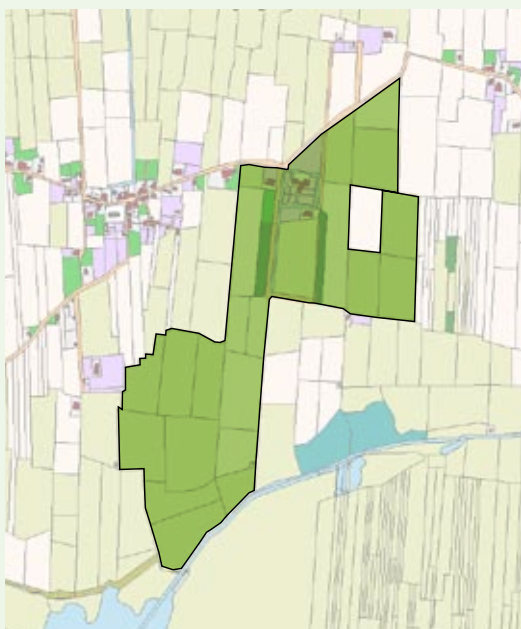
1. MONUMENTALE LANDGOED- COMPLEX

RINSMASTATE

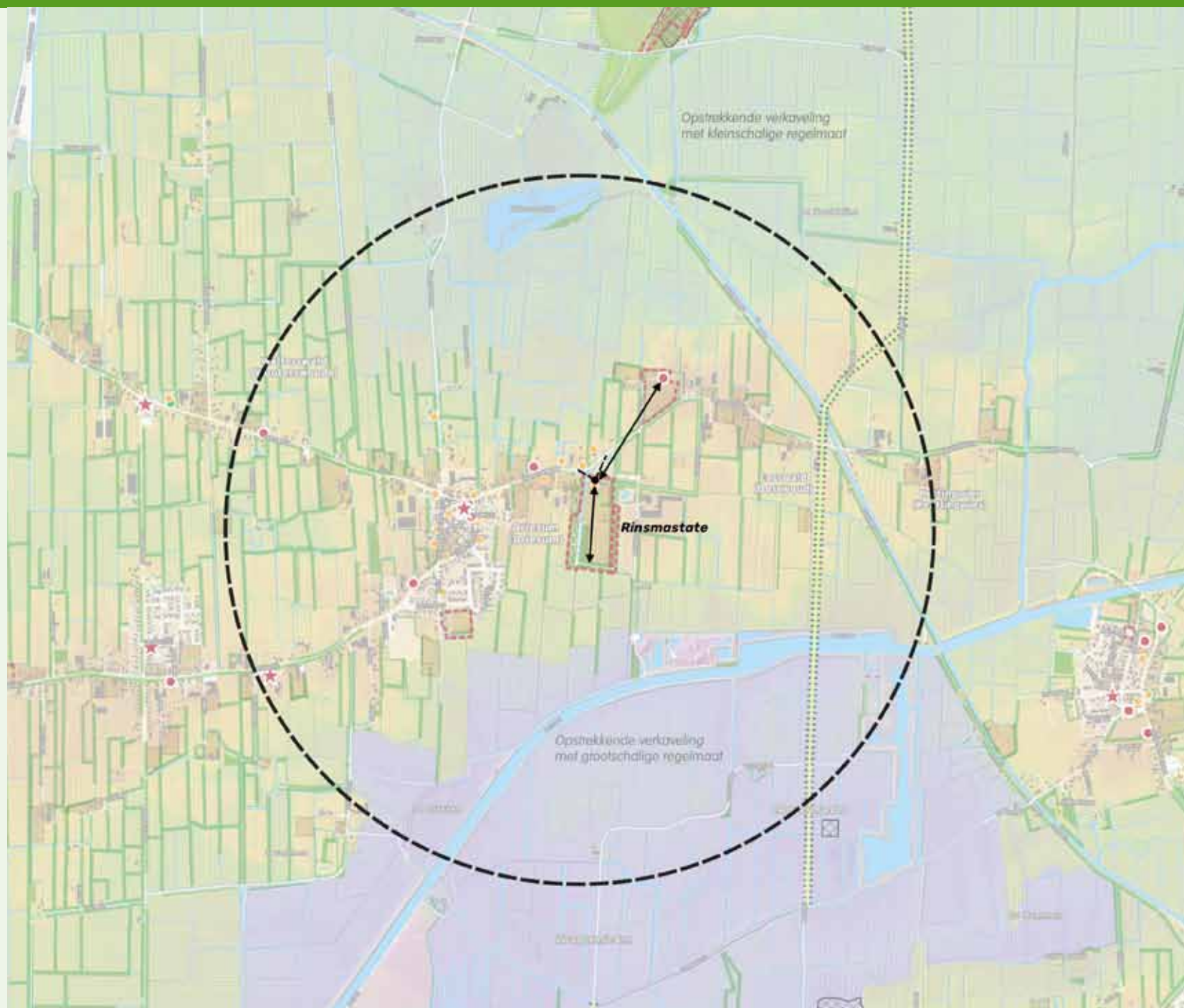
2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

RINSMASTATE

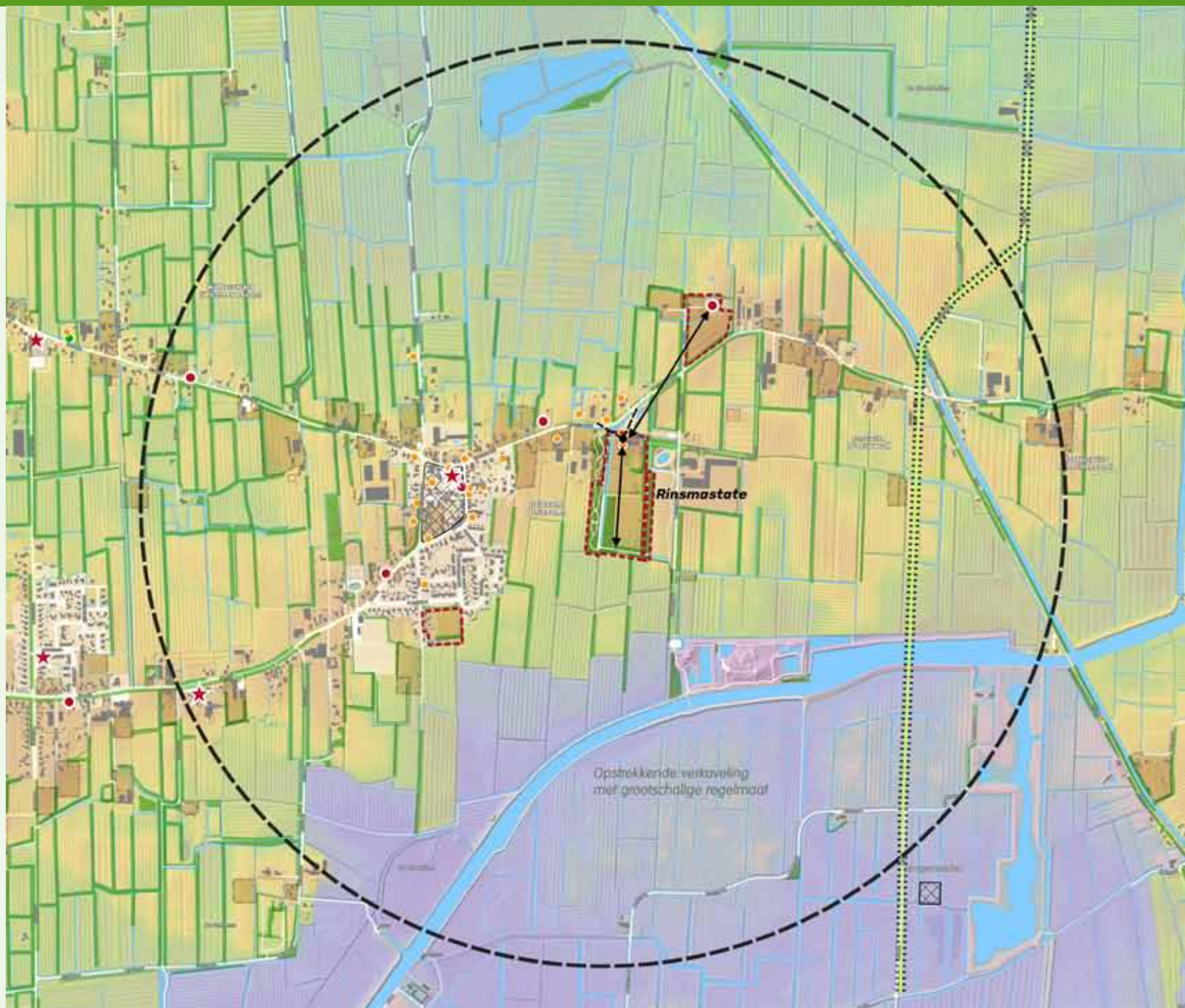
3. LANDSCHAP- PELIJKE SAMENHANG

RINSMASTATE

LANDGOEDBIOTOOP

SCHIERSTINS

Gemeente Dantumadiel

Haadstrjitte 1, Feanwâlden

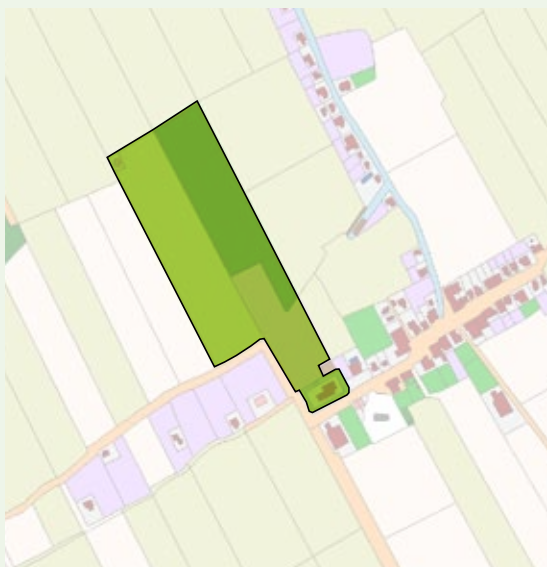
- Waarnemingspost

SCHIERSTINS

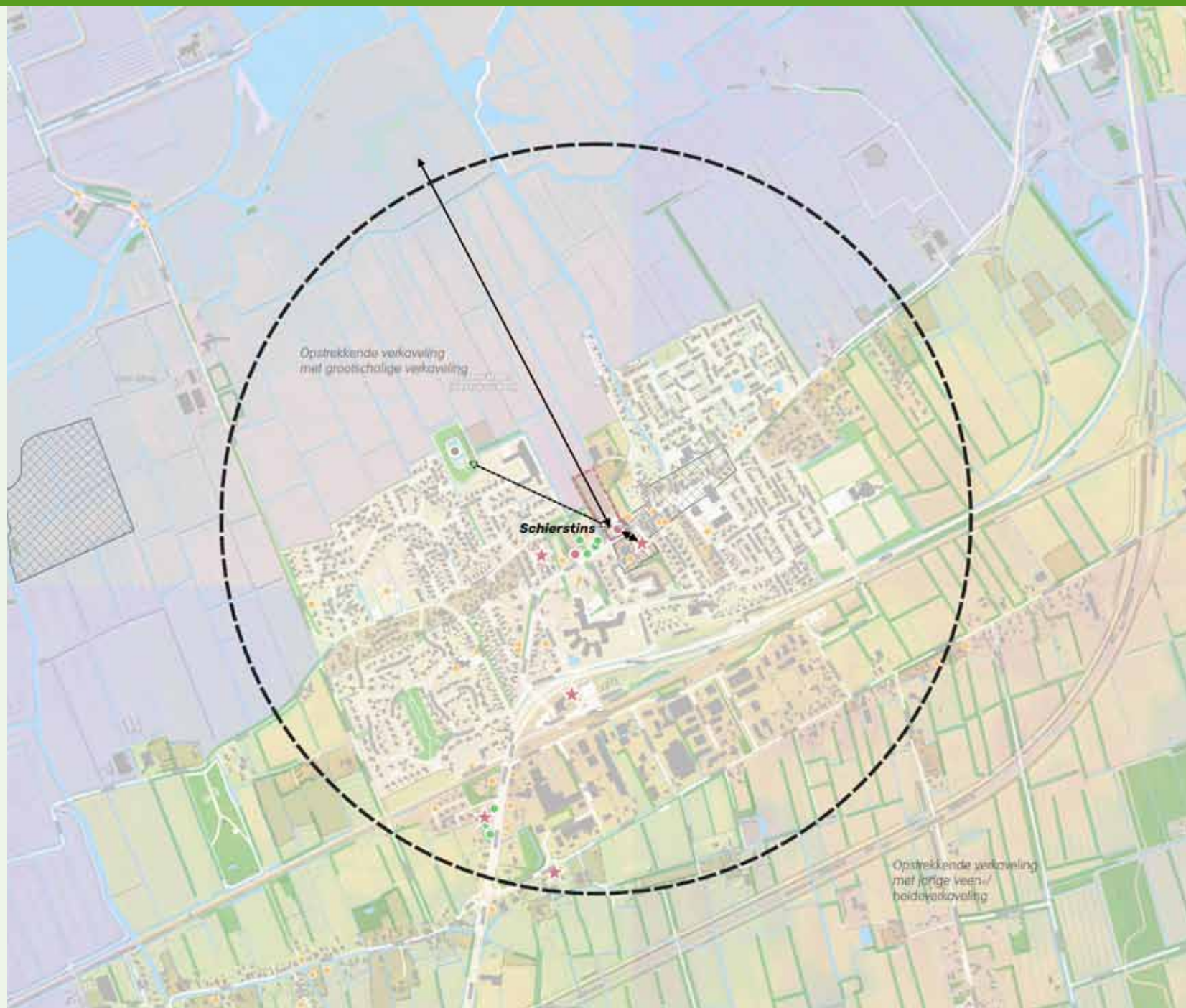
2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

SCHIERSTINS

3. LANDSCHAP- PELIJKE SAMENHANG

SCHIERSTINS

LANDGOEDBIOTOOP

ALLEMASTATE

Gemeente Noardeast-Fryslân

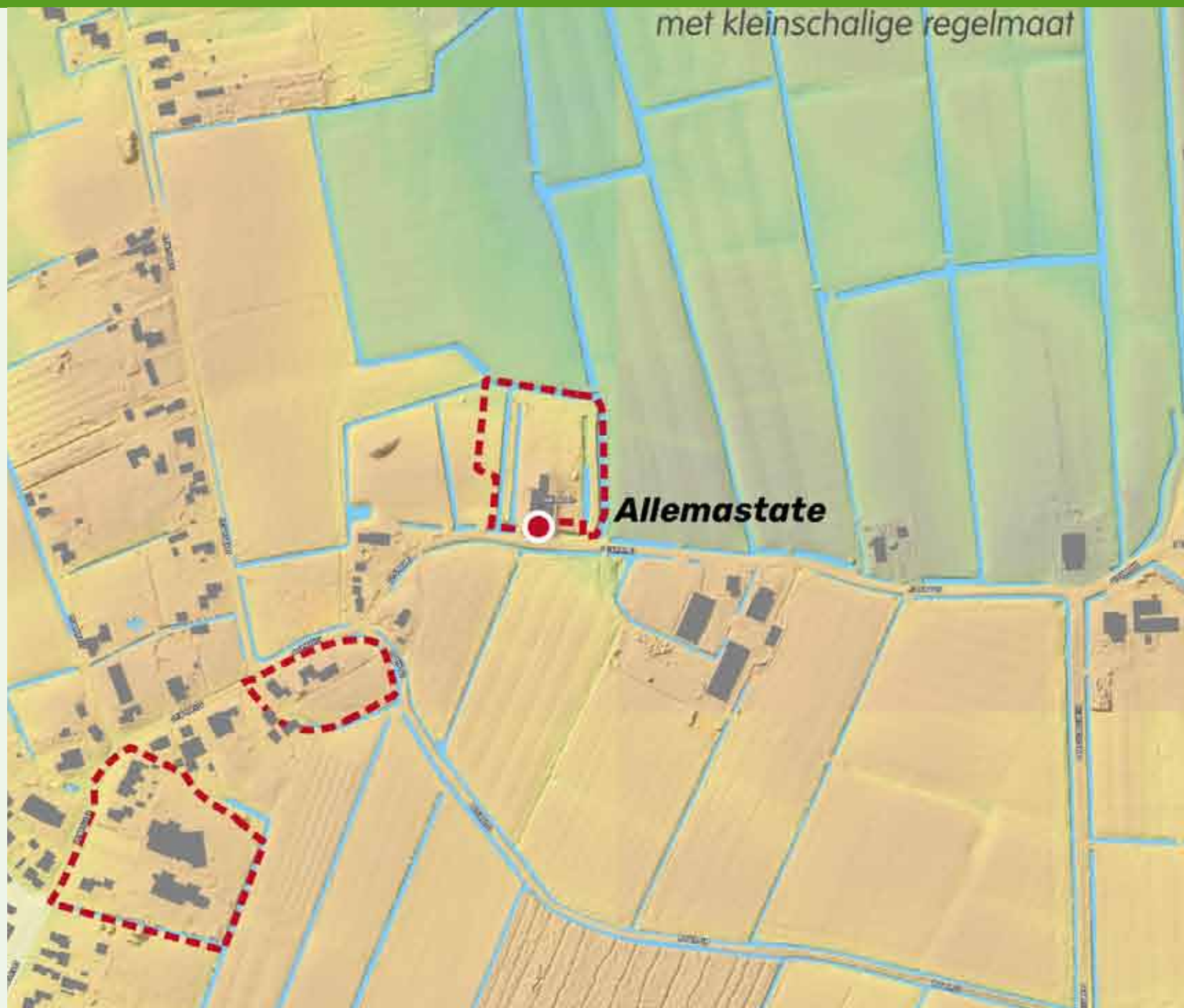
Allemawei 5, Aldwâld

ALLEMASTATE

1. MONUMENTALE LANDGOED- COMPLEX

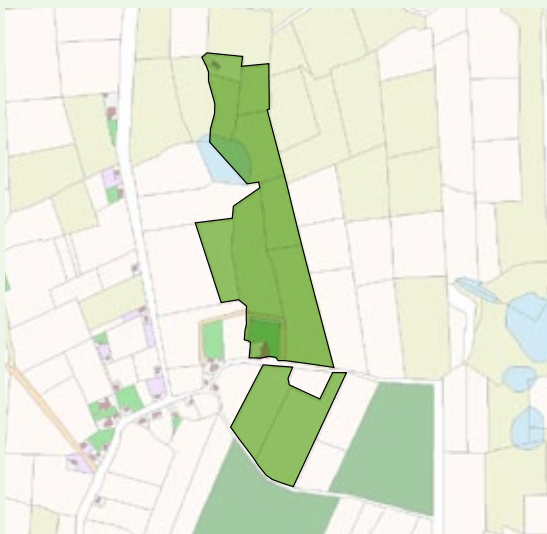
- Boerderij

ALLEMASTATE

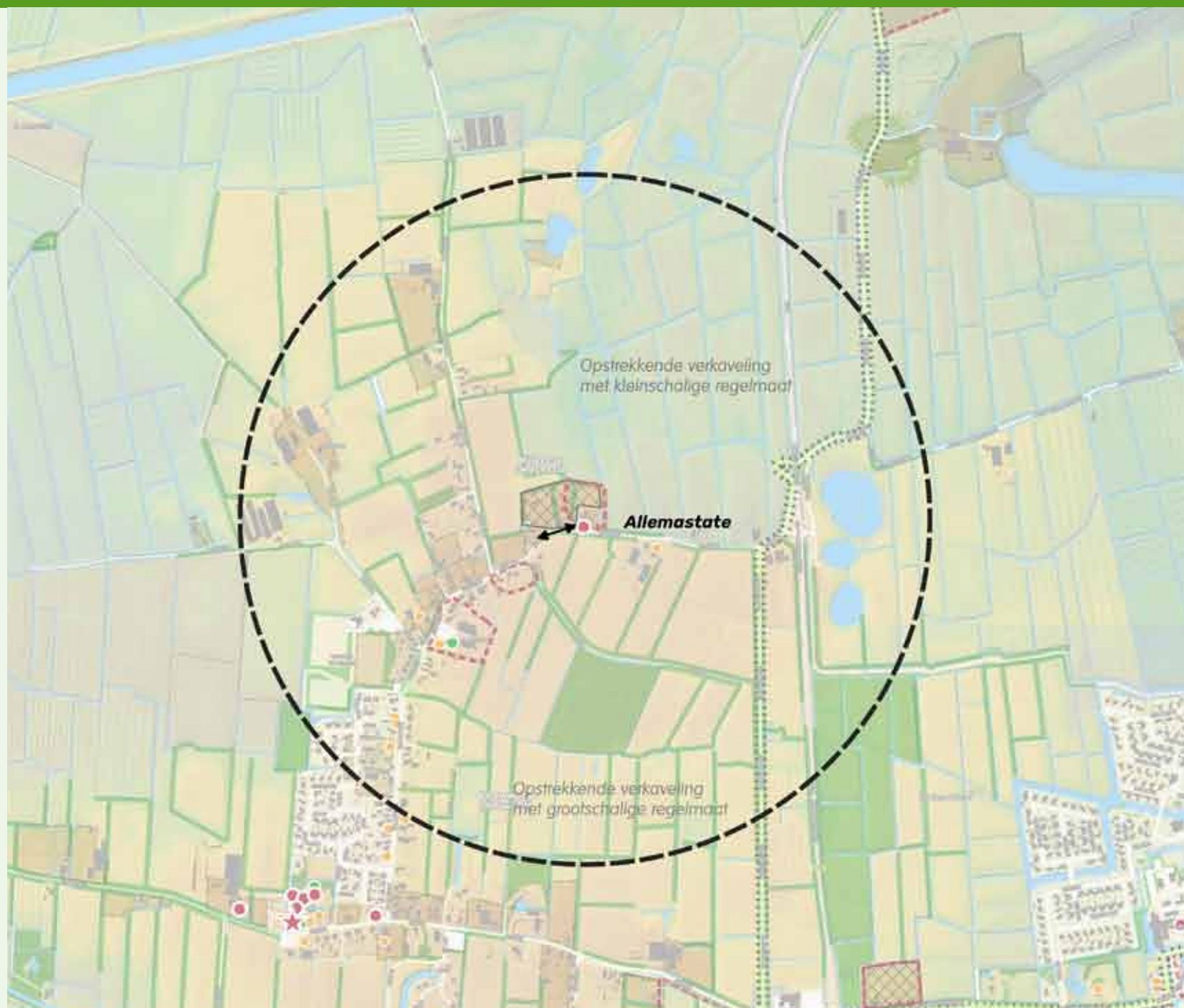
2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

ALLEMASTATE

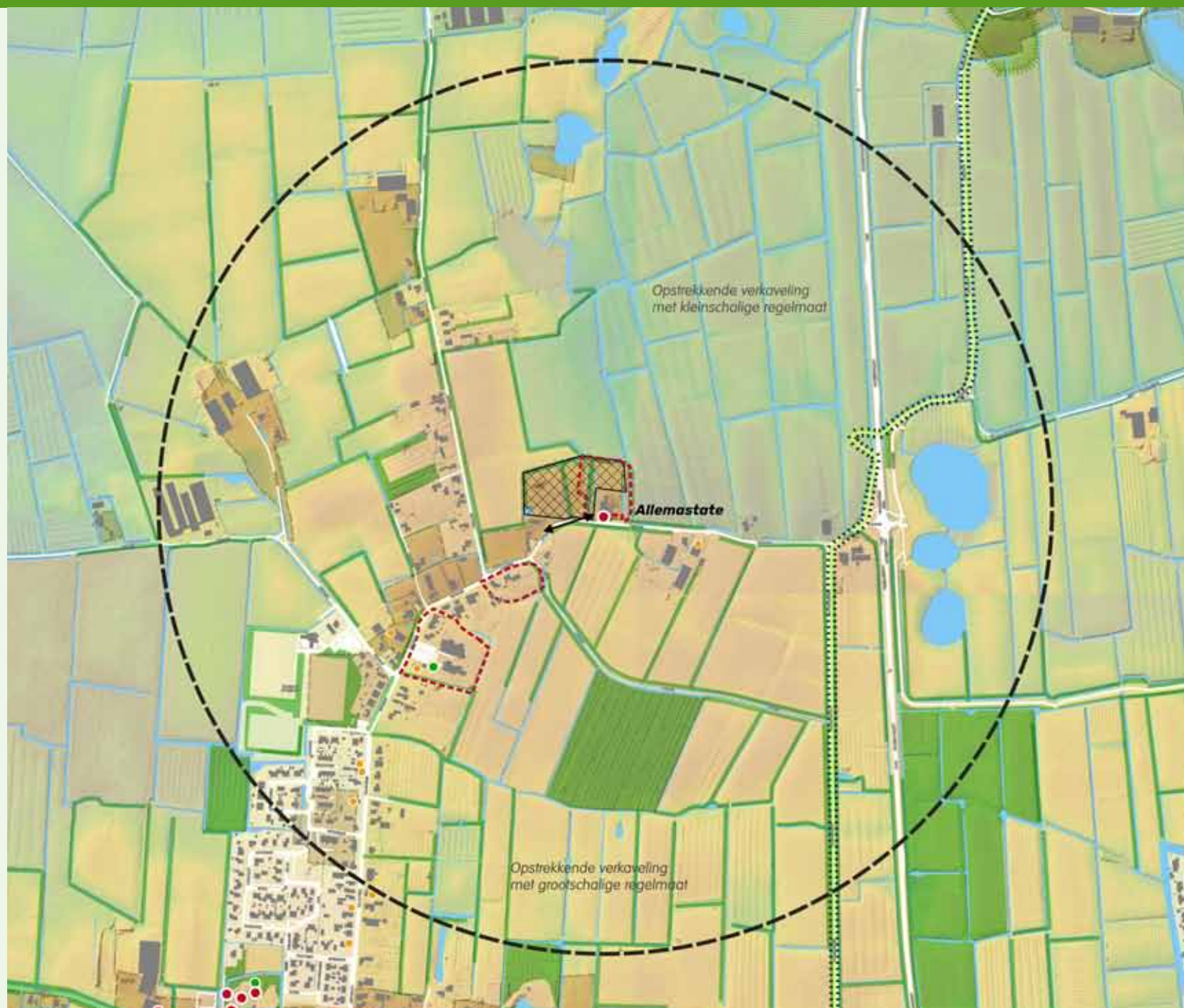
3. LANDSCHAP- PELIJKE SAMENHANG

LANDGOEDBIOTOOP

ALLEMASTATE

ALLEMASTATE

ALGEMEEN ARCHITECTUUR- EN CULTUURHISTORISCH BELANG

- haar bouw- en gebruiksgeschiedenis die zich (afgezien van 20e-eeuwse herstelwerkzaamheden) uitstrekt van vermoedelijk de 14e tot het einde van de 19e eeuw, en die tot uitdrukking komt in de verschillende bewonings- en gebruiksfasen en de beschreven bouwsporen;
- de herinnering aan de stins die levend wordt gehouden door de beschreven middeleeuwse bouwsporen in de huidige Allemastate;
- de verwijzingen naar het verlies van het verdedigbare karakter ten gunste van een state-achtig gebouw, onder meer tot uitdrukking komend in de aanzetten van 16e-eeuwse (?) natuurstenen kruiskozijnen in de noordgevel van de kop en in de vorm van de restanten van een 16e-eeuwse (?) oorspronkelijk dubbele omgrachting met windsingel;
- het grotendeels eind-18e-eeuwse schuurgedeelte, dat de definitieve transformatie van voormalige stins via state tot agrarisch bedrijfsgebouw markeert;
- de plaats die de (in de Allemastate opgenomen) restanten van de oorspronkelijke Allemastins innemen binnen het thans zeer bescheiden aantal stinsen (of overblijfselen daarvan), dat het noorden des lands nog rijk is.

FOGELSANGHSTATE

Gemeente Noardeast-Fryslân

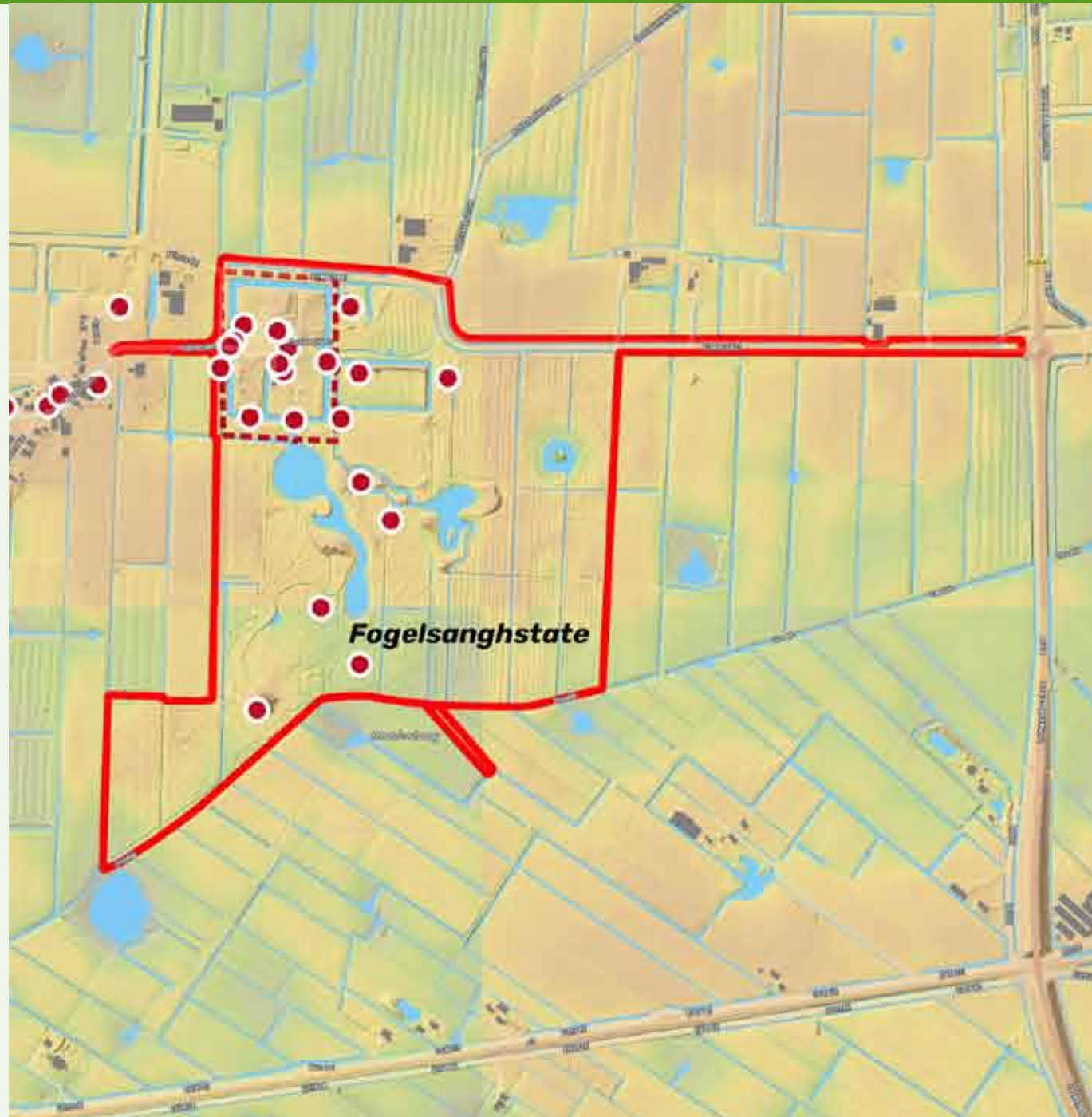
Kleasterwei 3, Feankleaster

FOGELSANGHSTATE

1. MONUMENTALE LANDGOEDCOMPLEX

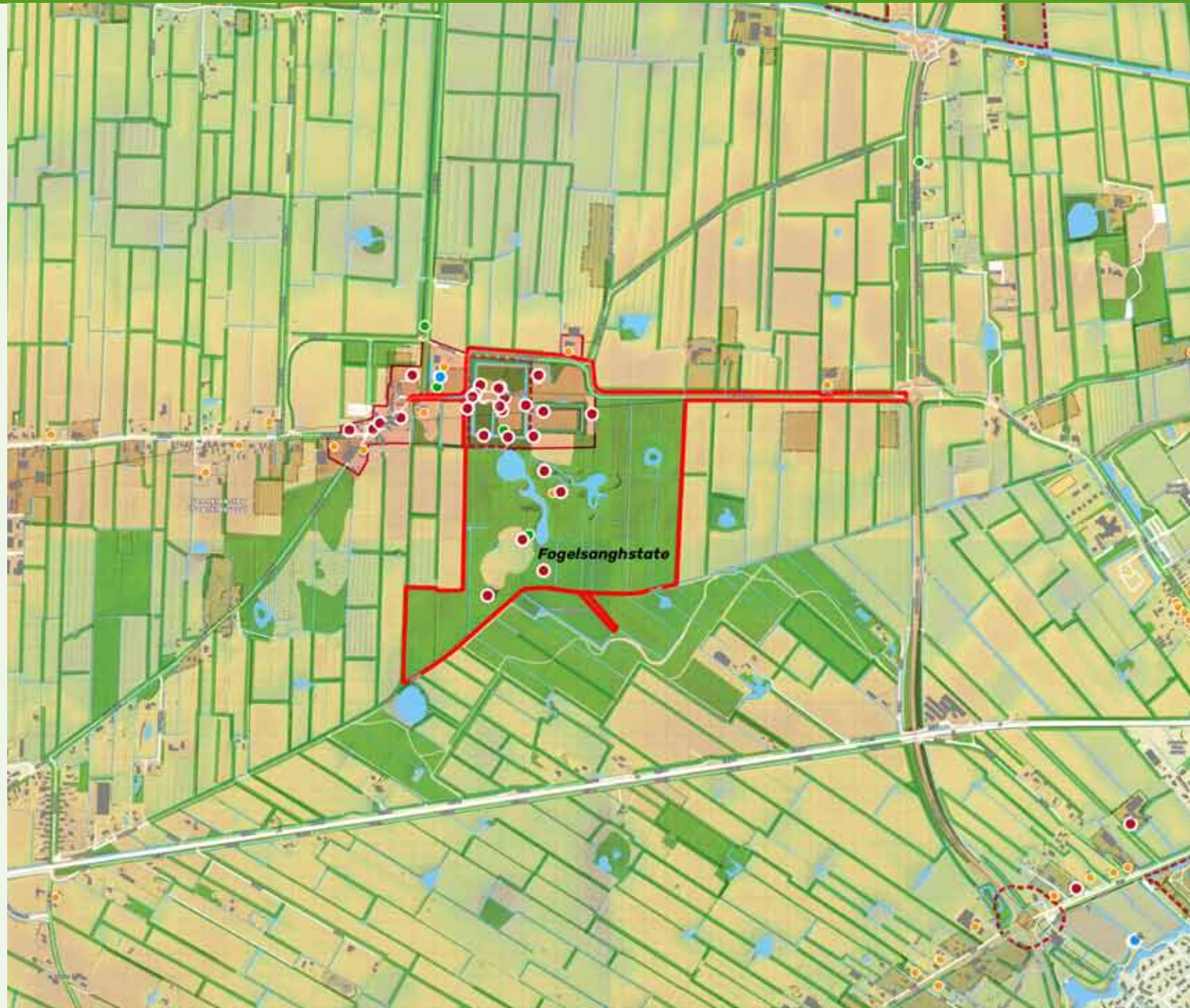
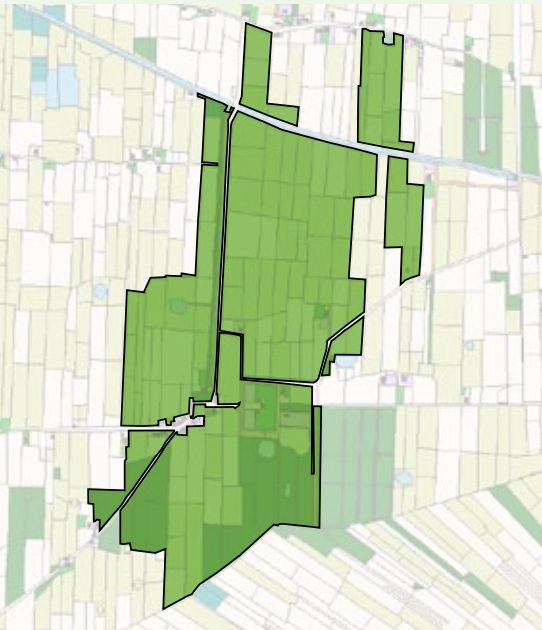
- Hoofdgebouw
- Historische tuin- en parkaanleg
- Noord- en zuidelijk bouwhuis
- Diverse bruggen en hekwerken
- Vazen op sokkels
- Eendenkooi en voliere
- Ijskelder
- Theehuis en hertenhuisje
- Jachthuis
- Boswachterswoning
- Boerderij met schuur

FOGELSANGHSTATE

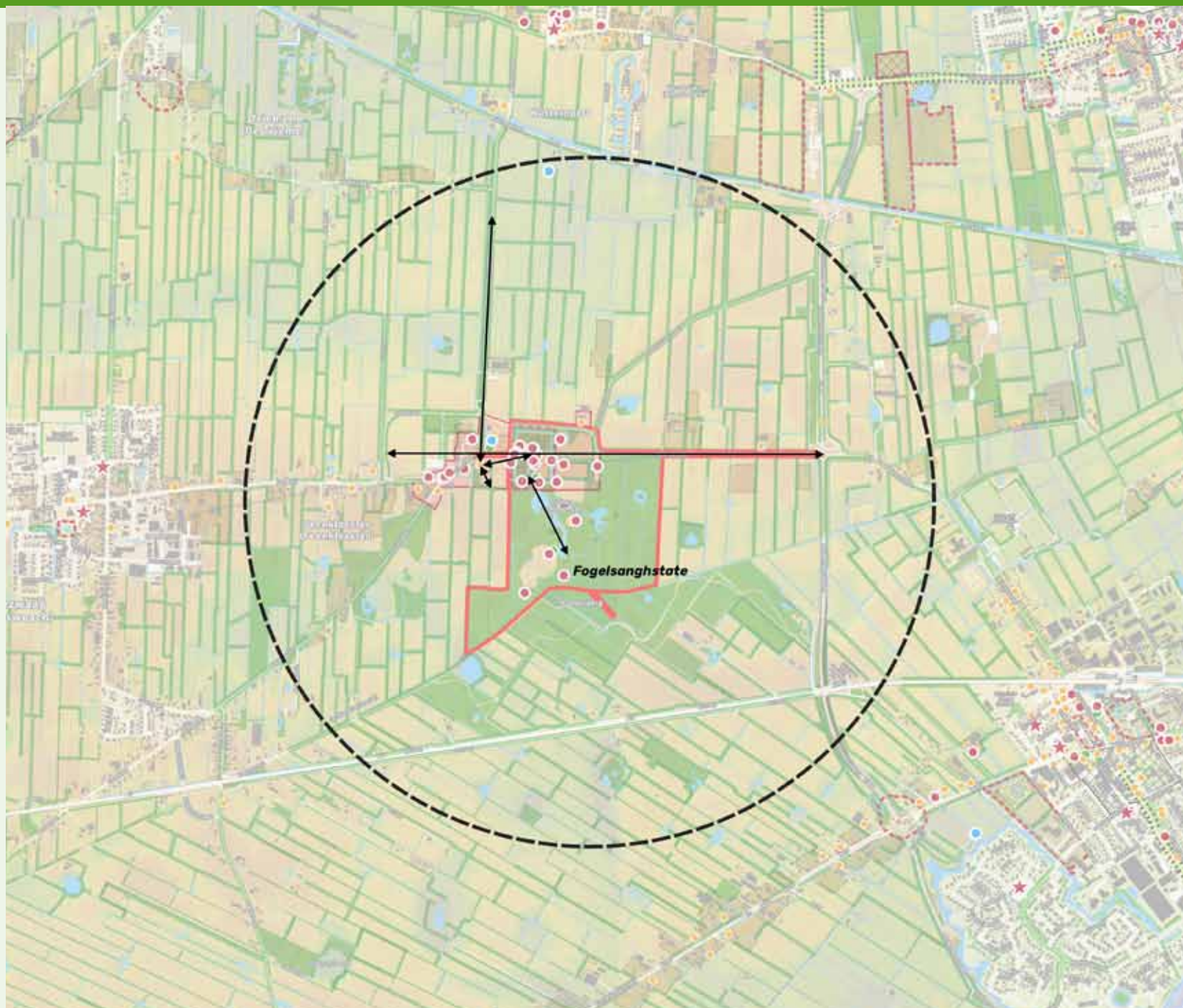
2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

FOGELSANGHSTATE

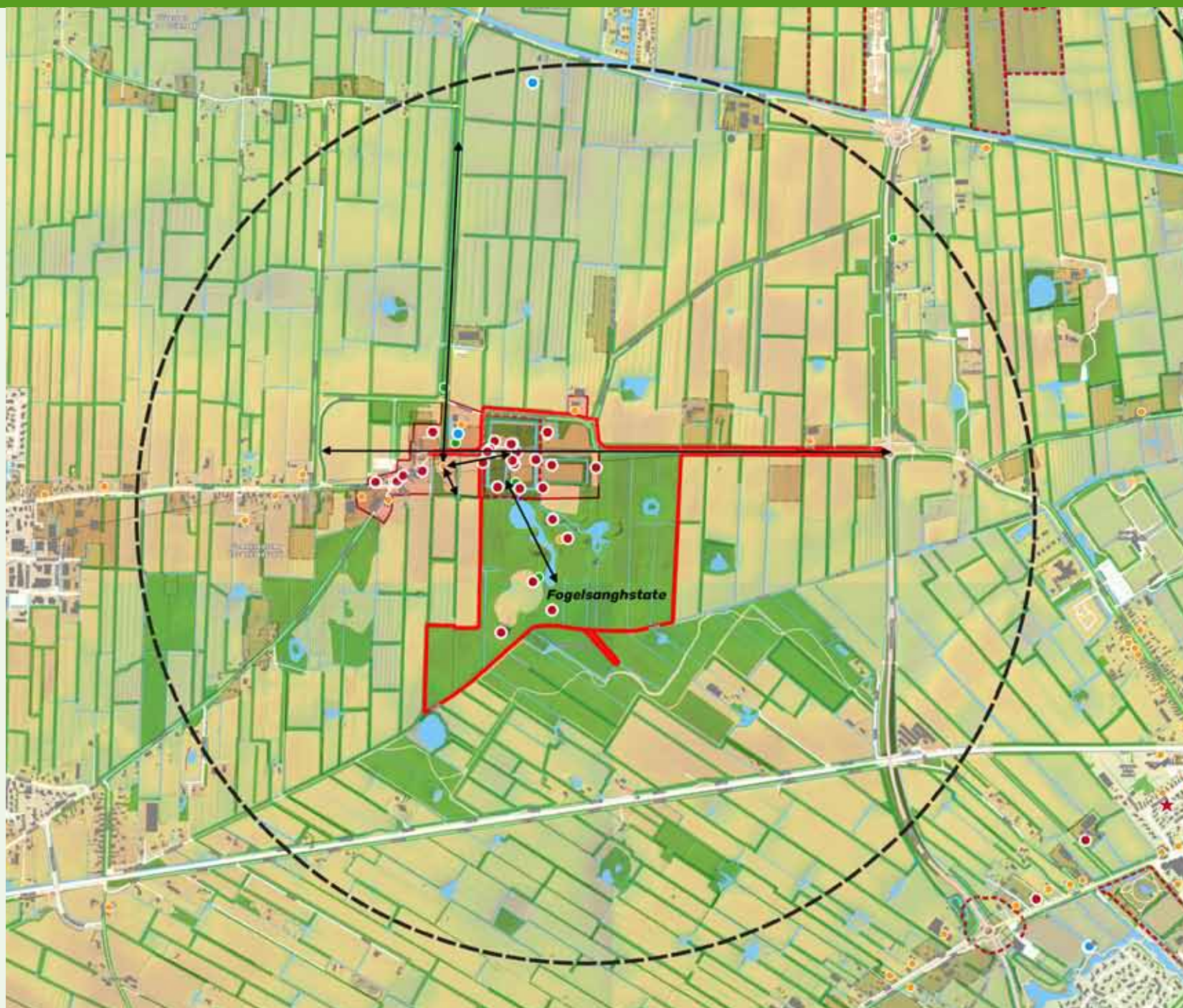
3. LANDSCHAP- PELIJKE SAMENHANG

FOGELSANGHSTATE

LANDGOEDBIOTOOP

FOGELSANGHSTATE

ALGEMEEN ARCHITECTUUR- EN CULTUURHISTORISCH BELANG

- het hoofdgebouw, dat een belangrijk voorbeeld is van een centraal in de historische buitenplaats gelegen voormalig Fries riddermatig huis, dat van oorsprong uit de 17e eeuw dateert en waarvan de realisatie van de regelmatige classicistische opbouw in architectonische samenhang met de twee bouwhuizen van het laatste decennium van de 18e eeuw tot in deze eeuw haar beslag kreeg;
- de historische tuin- en parkaanleg, waarvan nog structurele gedeelten uit de 17e eeuw dateren en waarvan het omgrenzingsplan in de 18e eeuw tot stand kwam; de aanleg wordt grotendeels door rechte lanen gemarkeerd, waarbinnen zich een grootscheepse aanleg in landschapsstijl bevindt, die door Lucas Pieters Roodbaard omstreeks 1840 is ontworpen;
- de diverse 19e-eeuwse tuingebouwtjes, die het landschapspark als ornament een belangrijke stemmingswaarde verlenen, zoals een houten hertenhuisje gelegen in een omheinde wildbaan, een rustieke hermitage, een theehuis, maar ook door de aanwezigheid van een ijskelder. Het theehuis is gebouwd op de zogenaamde Modderberg, een 30 meter hoge berg, die uit de 18e eeuw dateert en toen deel uitmaakte van de formele tuinaanleg. De ijskelder dateert uit de tweede helft van de 19e eeuw, evenals het hertenhuisje, dat tegelijkertijd met de met een smeedijzeren hek omrasterde Hertenkamp werd gerealiseerd.

HARSTA STATE

Gemeente Noardeast-Fryslân

Harstawei 25, Hegebeintum

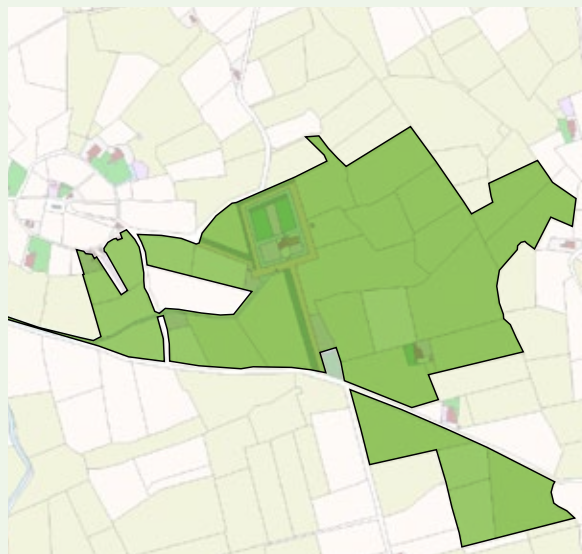
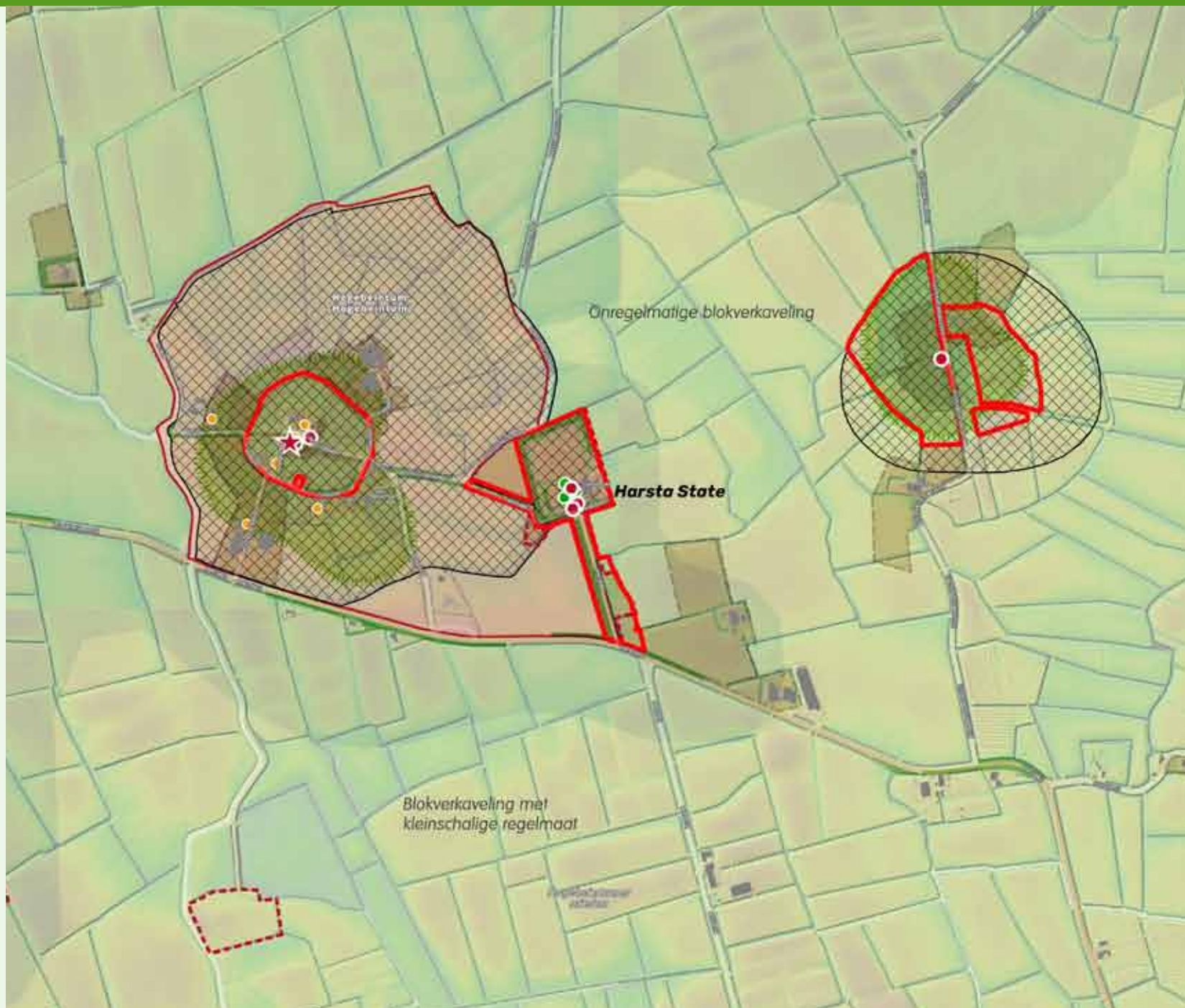
- Hoofdgebouw
- Omgracht /
voorterrein
- Hekpijlers en dorpel

HARSTA STATE

2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

HARSTA STATE

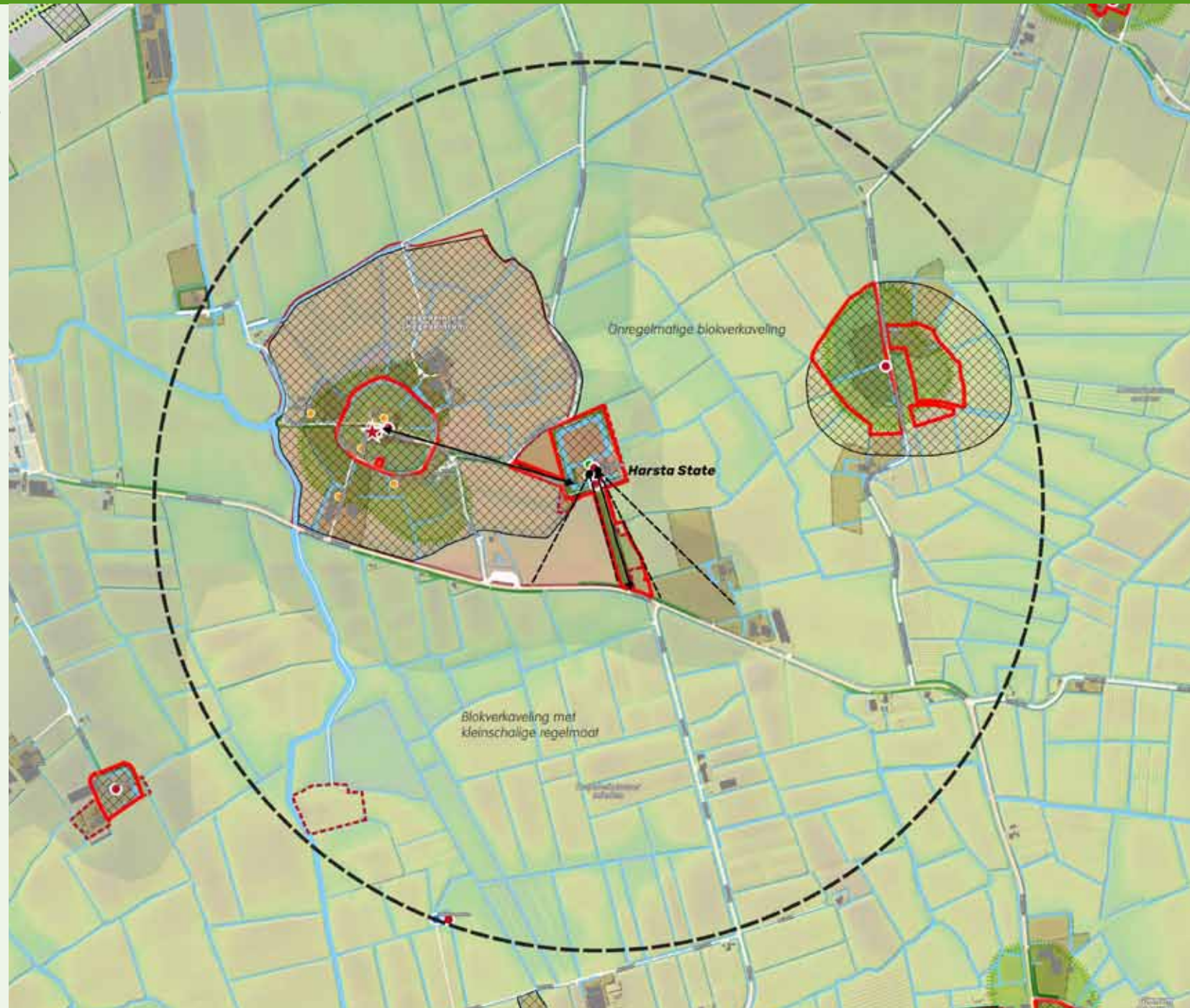
3. LANDSCHAP- PELIJKE SAMENHANG

HARSTA STATE

LANDGOEDBIOTOOP

HARSTA STATE

ALGEMEEN CULTUUR-, ARCHITECTUUR- EN TUINHISTORISCHE BELANG

- vanwege ouderdom en geschiedenis van de verschillende complex-onderdelen;
 - als kenmerkend voorbeeld van een compacte omgrachte, door windsingels beschutte en via lanen toegankelijke Friese state;
 - vanwege de bijzondere bouwgeschiedenis van het in aanleg nog 16de-eeuwse, doch wat voorkomen en detaillering betreft overwegend 18de-/19de-eeuwse hoofdgebouw;
 - vanwege de architectuurhistorische kwaliteiten van (delen van) ex- en interieur van het hoofdgebouw;
-
- vanwege de aanwezigheid van een aantal waardevolle interieur-onderdelen;
 - vanwege de genealogische geschiedenis die aan het huis is verbonden;
 - vanwege de evenwichtige combinatie van een kenmerkende 17de-eeuwse state- structuur met omgracht terrein en windsingels, en een landschappelijke aanleg uit 1832 - een combinatie die in grote lijnen ook tot uitdrukking komt in de bouwgeschiedenis van het hoofdgebouw;
-
- vanwege de redelijk hoge mate van gaafheid en herkenbaarheid van het complex;
 - vanwege de ruimtelijk-visuele relatie tussen de verschillende complex-onderdelen;
 - vanwege de bijzonder mooie ligging in het open Friese landschap, in de nabijheid van het beschermde terpdorp Hogebeintum.

PHILIPPUSFENNE

Gemeente Noardeast-Fryslân

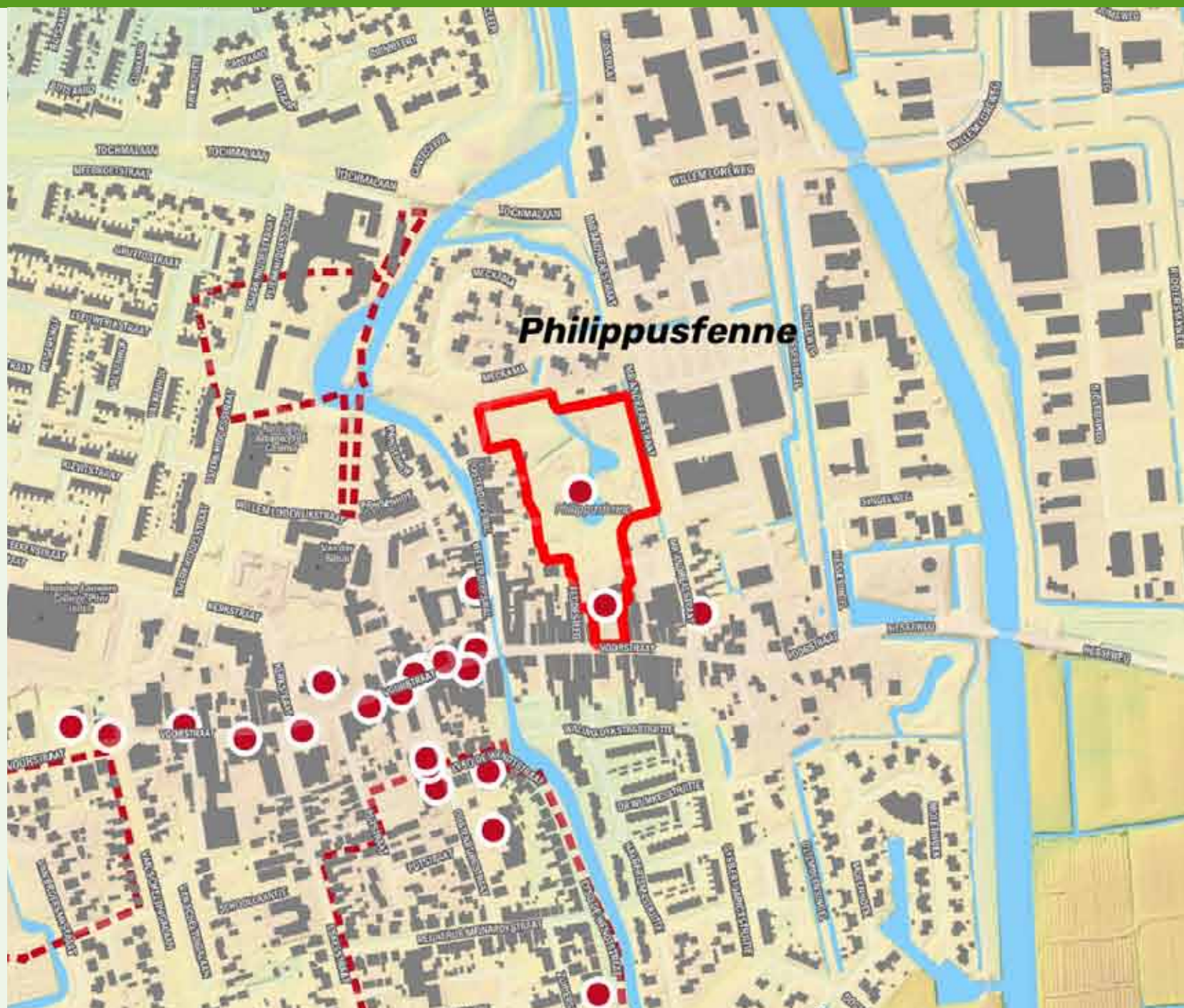
Voorstraat 87, Kollum

PHILIPPUSFENNE

1. MONUMENTALE LANDGOED- COMPLEX

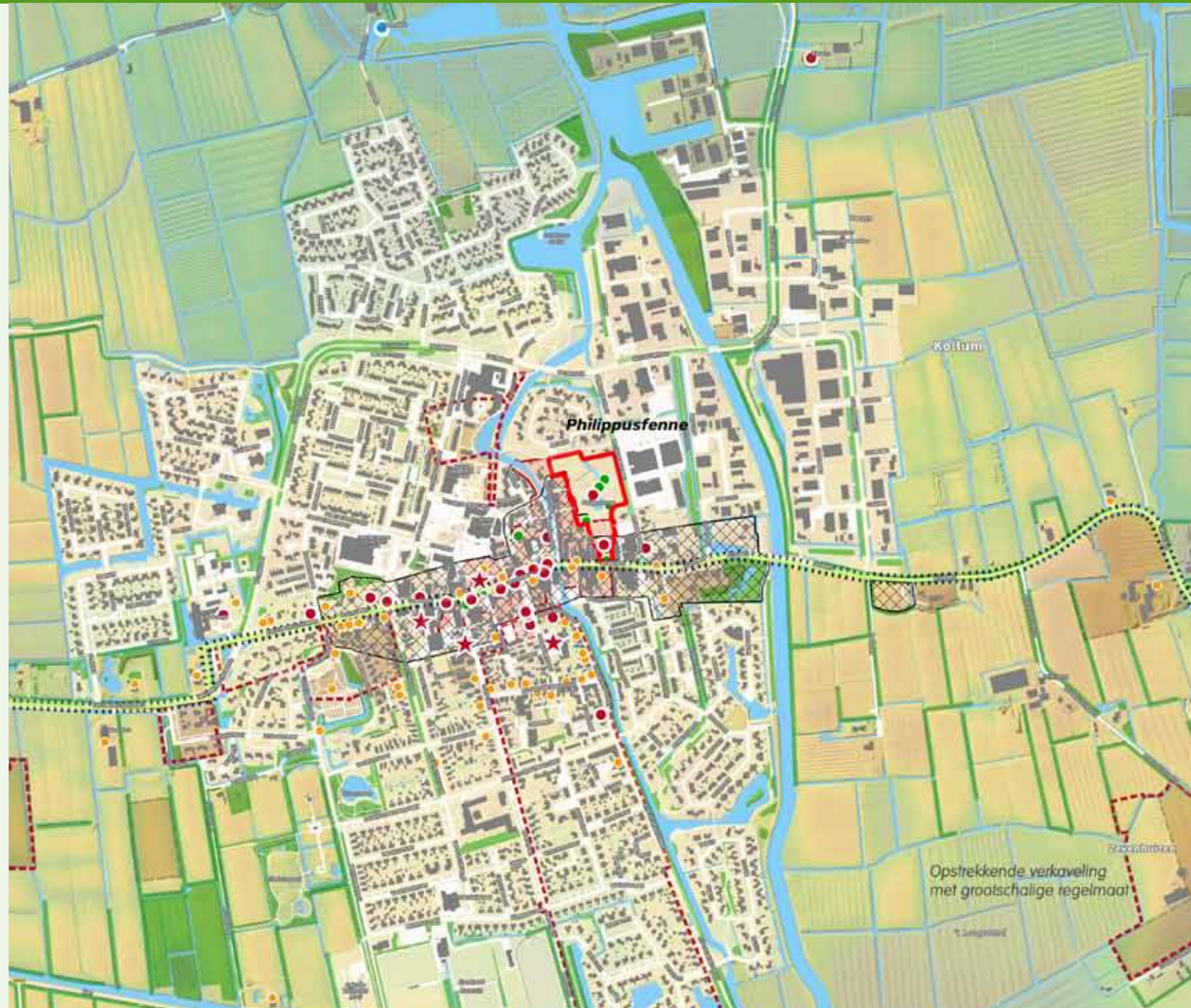
Monumenten niet
in register vermeld

PHILIPPUSFENNE

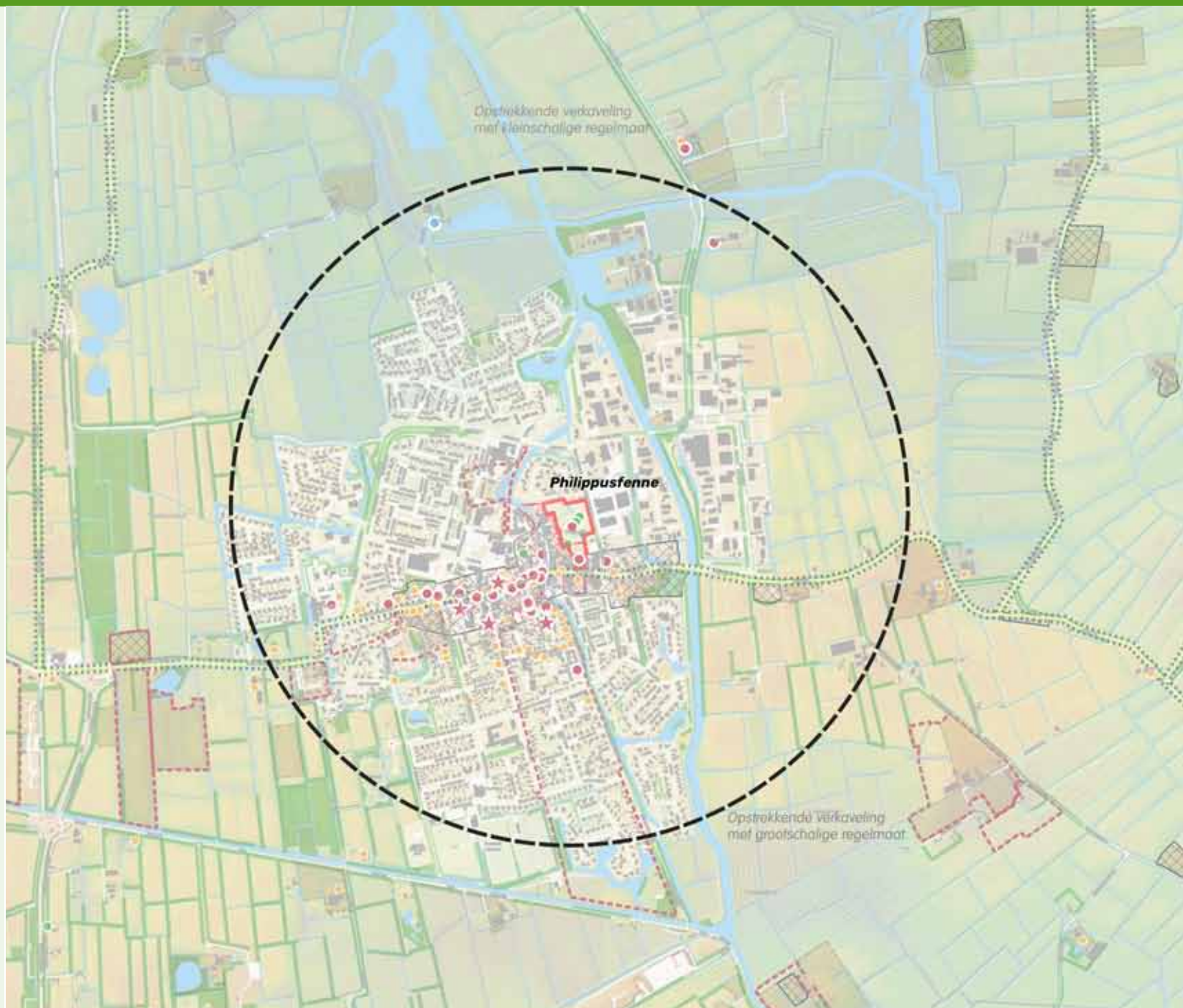
2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

PHILIPPUSFENNE

3. LANDSCHAP- PELIJKE SAMENHANG

Opstreekende verkaveling met kleinschalige regelmaat

Kollum

Philippusfenne

Opstreekende verkaveling met grootschalige regelmaat

DE KLINZE

Gemeente Tytsjerksteradiel

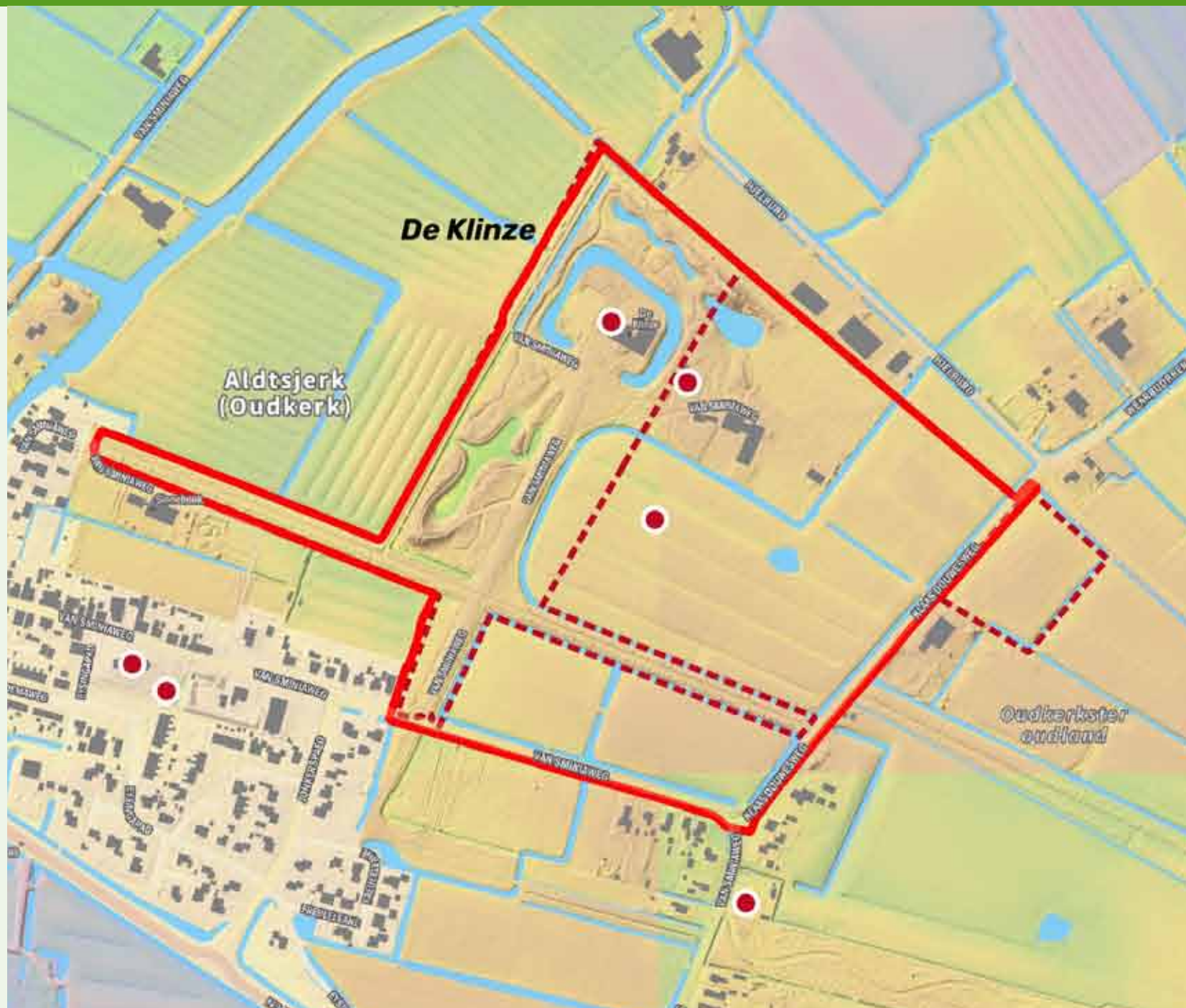
Van Sminiaweg 36, Aldtsjerk

DE KLINZE

1. MONUMENTALE LANDGOED- COMPLEX

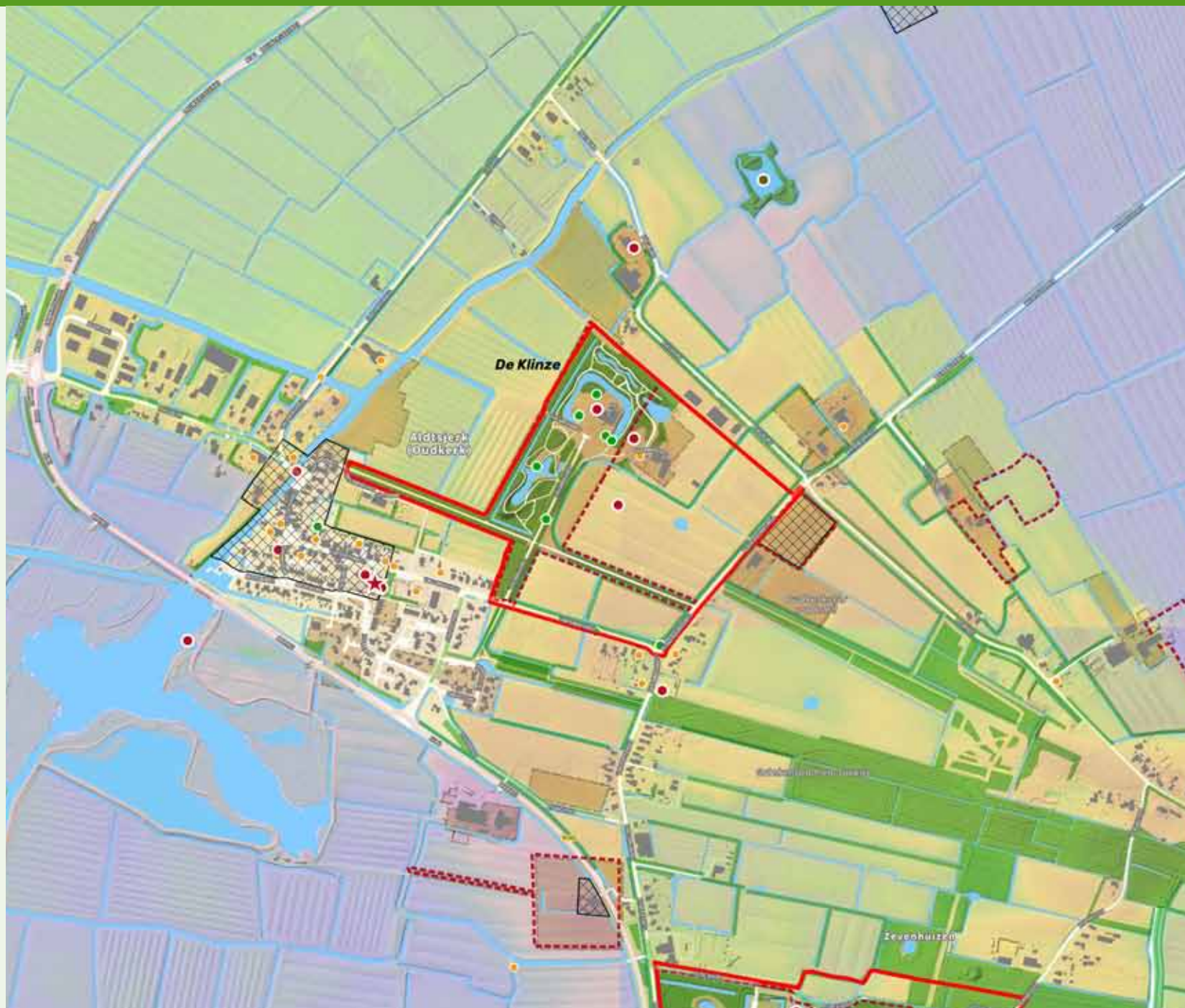
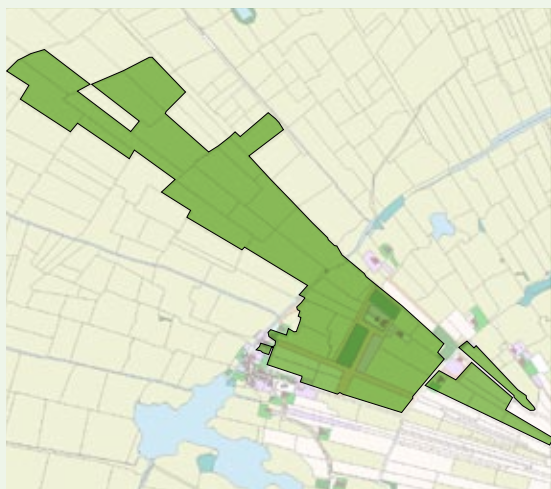
- Hoofdgebouw
- Historische tuin en parkaanleg
- Brug
- Prieel
- Koetshuis
- Tuinmanswoning
- Oranjerie
- Hekken
- Toegangshekken

DE KLINZE

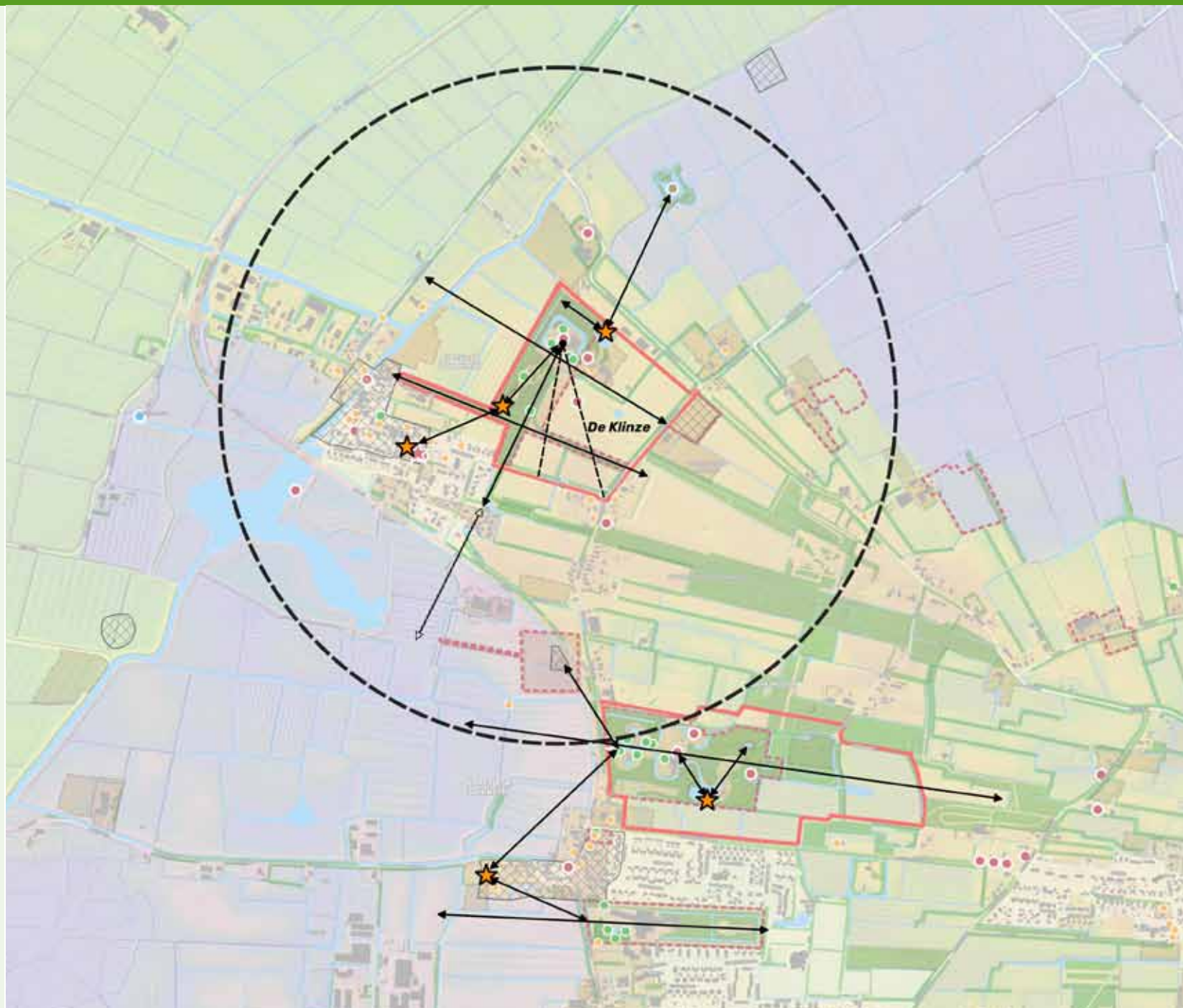
2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

DE KLINZE

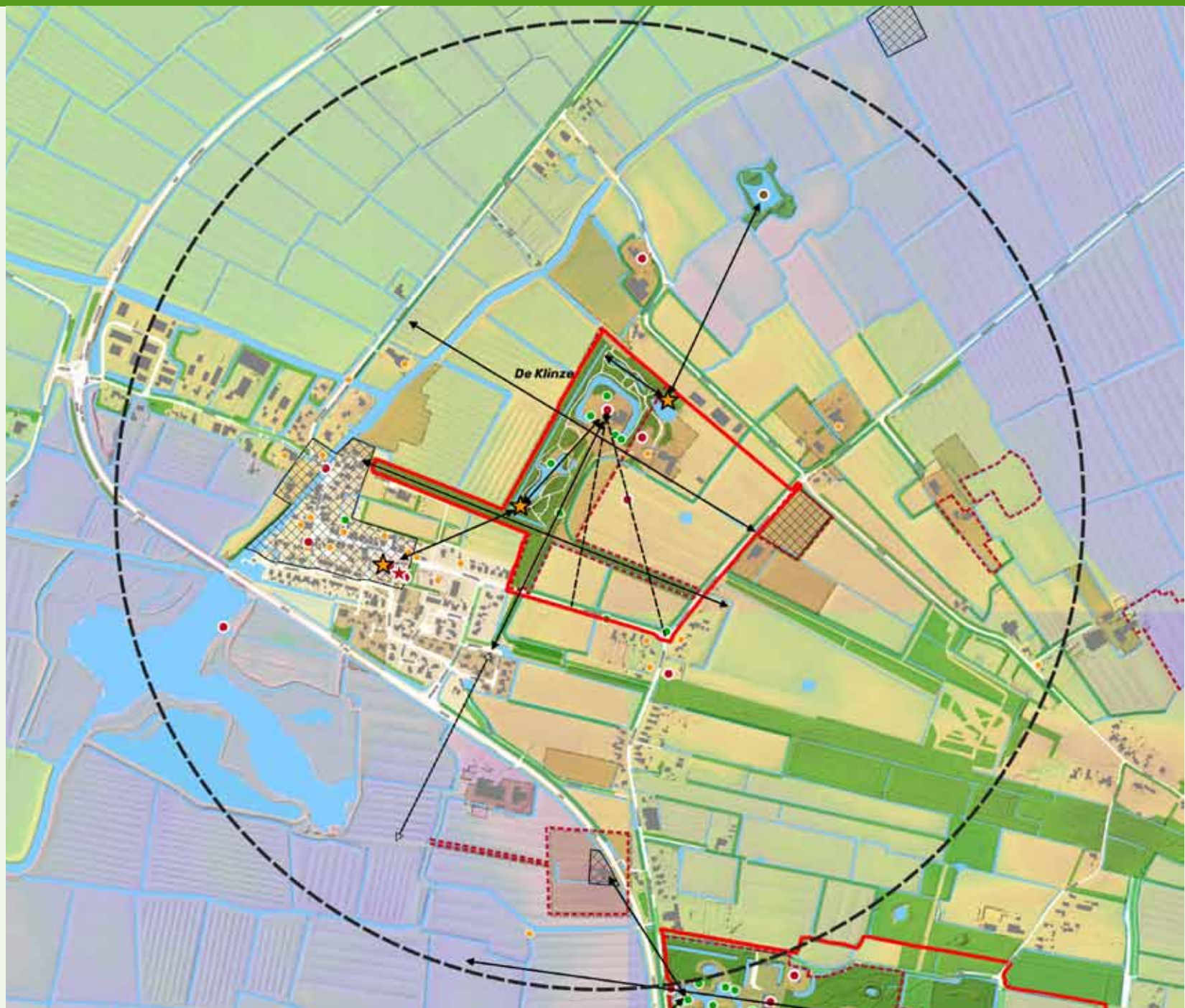
3. LANDSCHAP- PELIJKE SAMENHANG

LANDGOEDBIOTOOP

DE KLINZE

DE KLINZE

ALGEMEEN CULTUUR-, ARCHITECTUUR- TUINHISTORISCHE BELANG

- vanwege de ouderdom
- vanwege de bouw- en bewoningsgeschiedenis - als goed voorbeeld van een oorspronkelijk uit 1655 daterende Friese state, die thans door de verschillende verbouwingen een 19de-eeuws (eclectisch) aanzien heeft
- vanwege de historische tuin- en parkaanleg in landschapsstijl naar ontwerp van tuinarchitect L.P.Roodbaard, waarin de oudere formele structuur deels herkenbaar is gebleven
- vanwege de visuele, de functionele en de ruimtelijke samenhang tussen de samenstellende onderdelen
- vanwege de herkenbaarheid en de ruime mate van gaafheid van de samenstellende onderdelen

STANIA STATE

Gemeente Tytsjerksteradiel

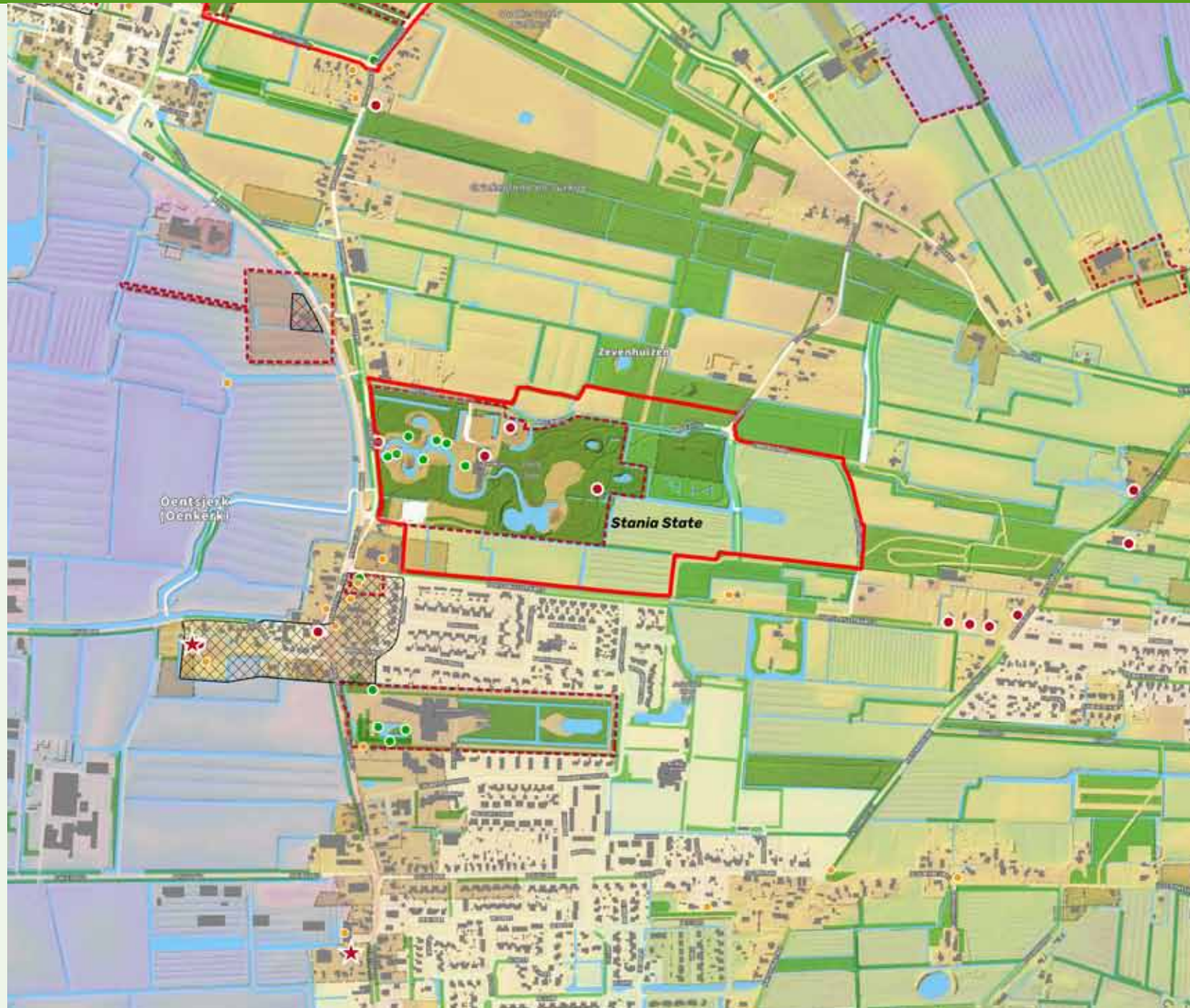
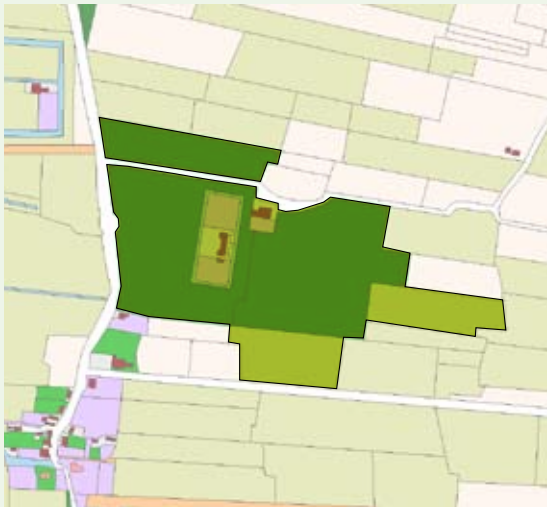

Rengersweg 98b, Oentsjerk

STANIA STATE

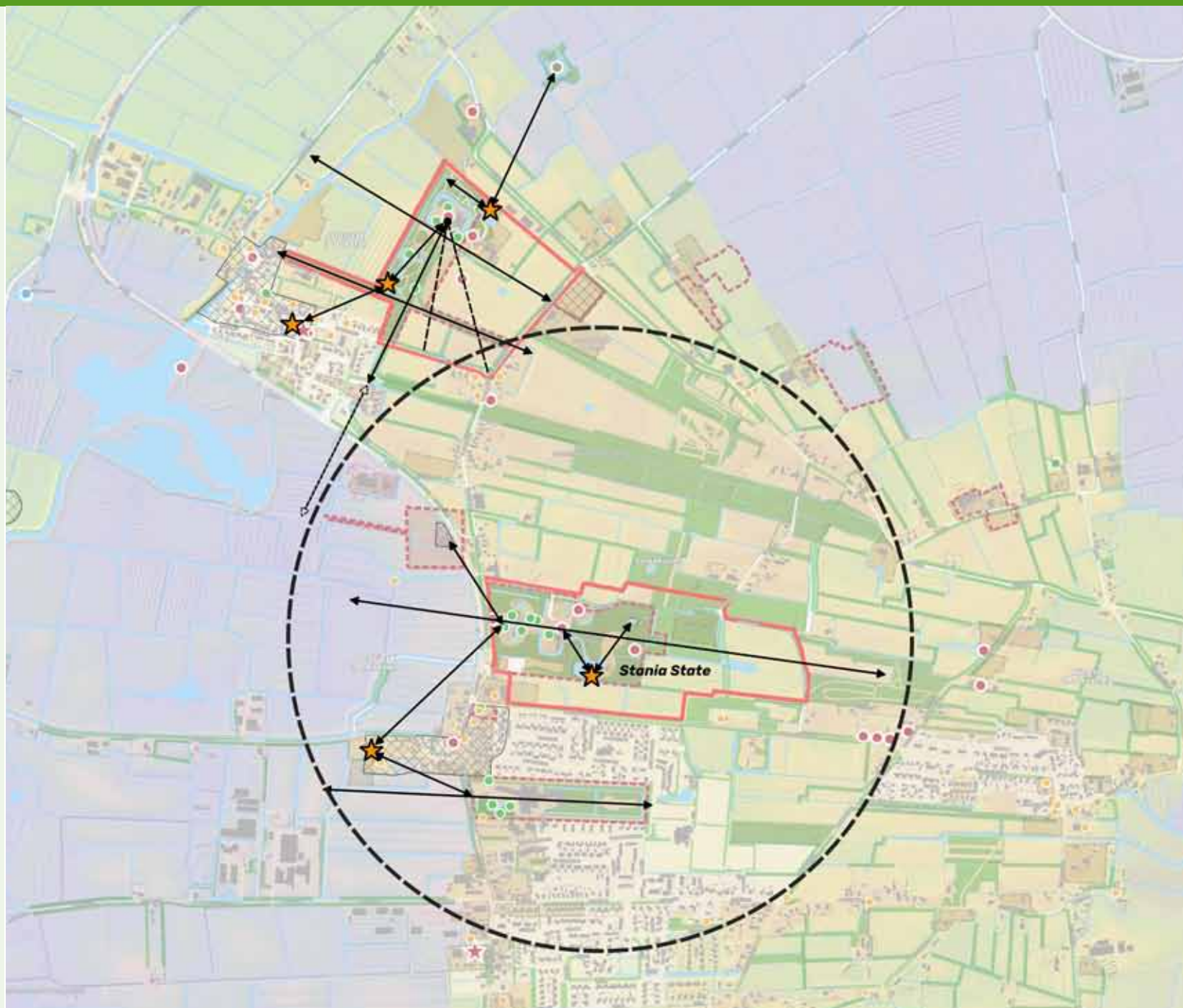
2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

STANIA STATE

3. LANDSCHAP- PELIJKE SAMENHANG

STANIA STATE

LANDGOEDBIOTOOP

STANIA STATE

ALGEMEEN CULTUUR-, ARCHITECTUUR- EN TUINHISTORISCHE BELANG

- het hoofdgebouw uit omstreeks 1855 bezit ouderdoms- en zeldzaamheidswaarde binnen het bestand van de Nederlandse bouwkunst;
 - het hoofdgebouw is in uitwendige staat en inwendige verschijningsvorm, onder meer bestaand uit hoofdindeling, materialen en constructieve elementen alsook detaillering gaaf behouden gebleven;
 - de parkaanleg van Lucas Pieters Roodbaard is goed bewaard gebleven, met name de voortuin is nauwelijks gewijzigd terwijl tevens het oorspronkelijke ontwerp bewaard bleef hetgeen zeldzame en uitzonderlijke waarde voor de geschiedenis van de Nederlandse tuinaanleg inhoudt;
 - de parkaanleg is representatief voor het oeuvre van Roodbaard en omdat weinig van Roodbaards oeuvre behouden bleef, is hier sprake van zeldzaamheid;
 - in zowel het hoofdgebouw als in de tuinaanleg karakteristieke elementen uit oudere woon- en gebruiksfasen waarneembaar zijn in met name de rechte laanstructuur aan de achterzijde, in de as van het huis (als relict van de oude formele aanleg) terwijl in het huis oud muurwerk aanwezig is, afkomstig van een voorganger op dezelfde plaats;
-
- Staniastate biedt een ontwerp-kunstige eenheid van huis en aanleg, zijnde een van de meest compleet bewaard gebleven buitens in Friesland;
 - Staniastate voorziet op basis van opstellen en aanleg, sierende hoedanigheden en utiliteits-uitingen in een opmerkelijk veelzijdig en samenhangend spectrum van historische belevings- en ervaringsmomenten.

HEEMSTRA STATE

Gemeente Tytsjerksteradiel

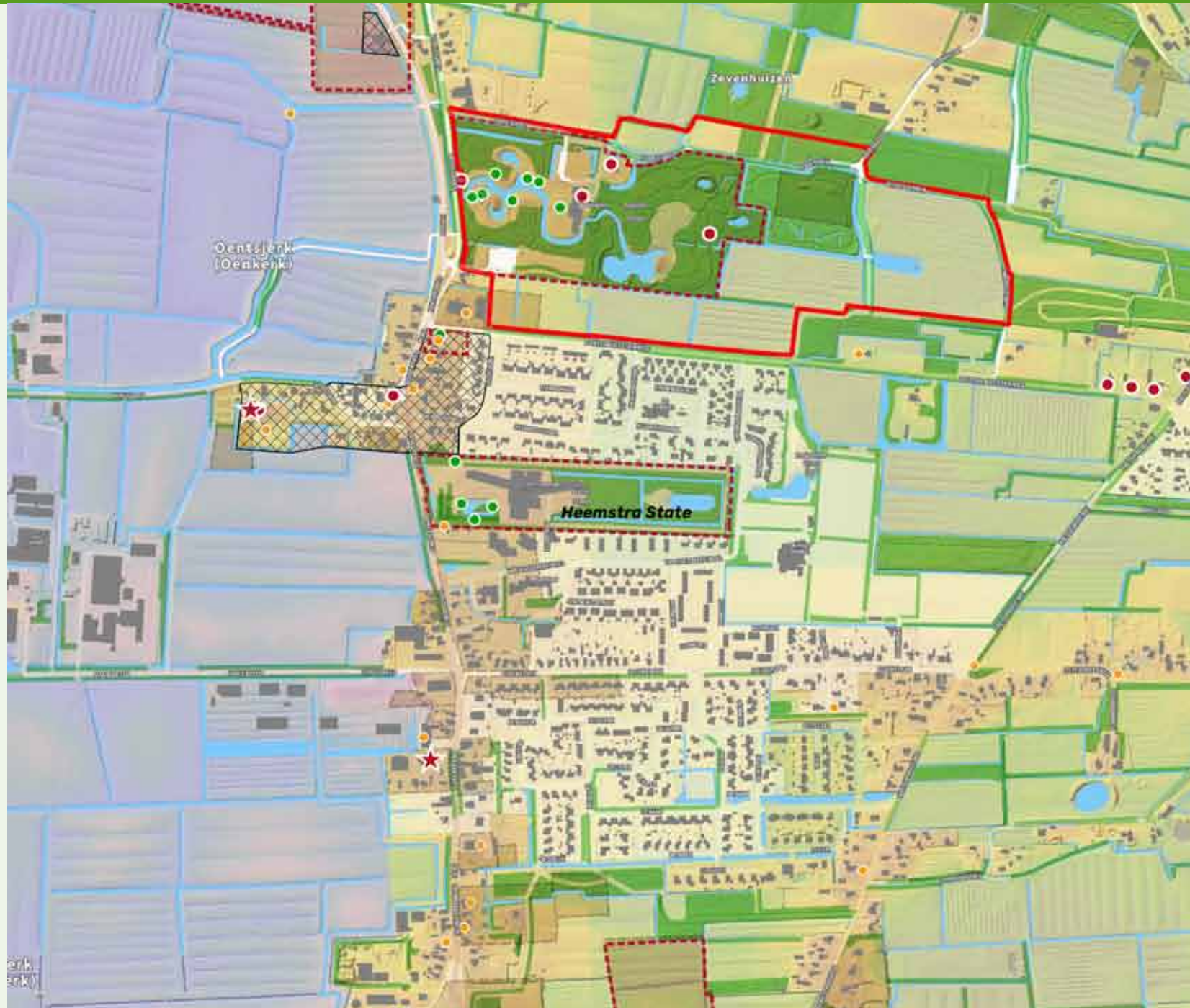
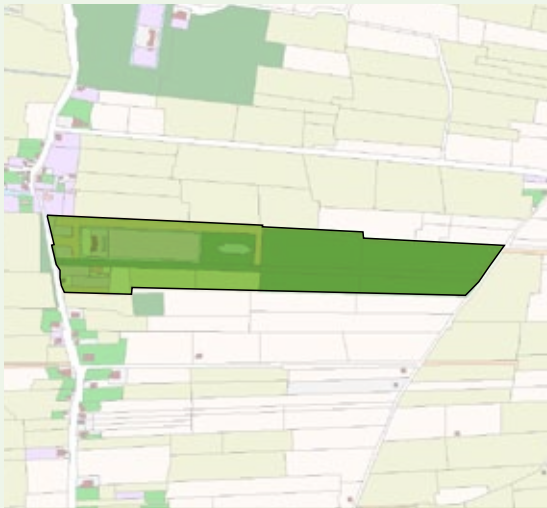
Frasiastate 23, Oentsjerk

[illegible]

HEEMSTRA STATE

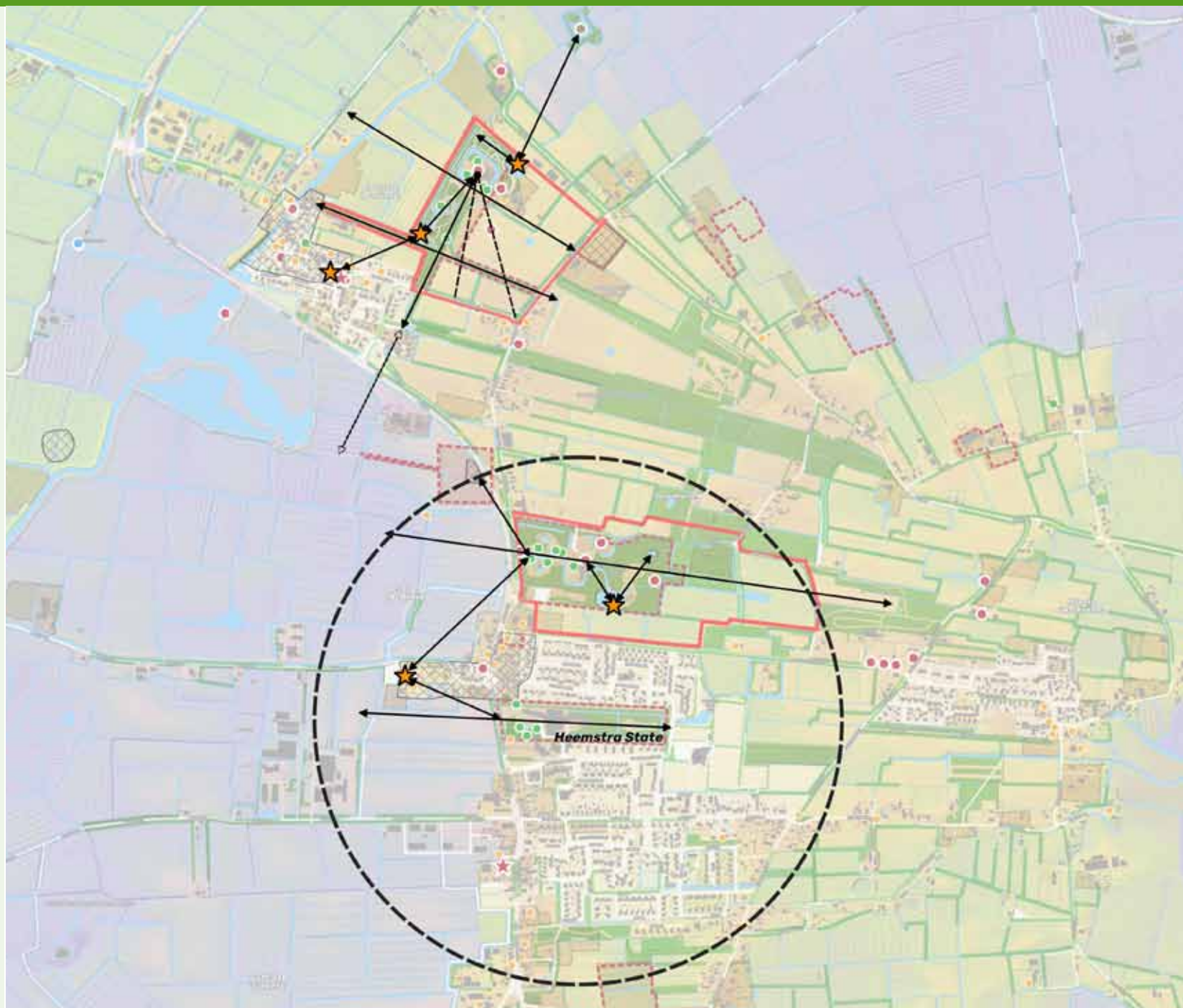
2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

HEEMSTRA STATE

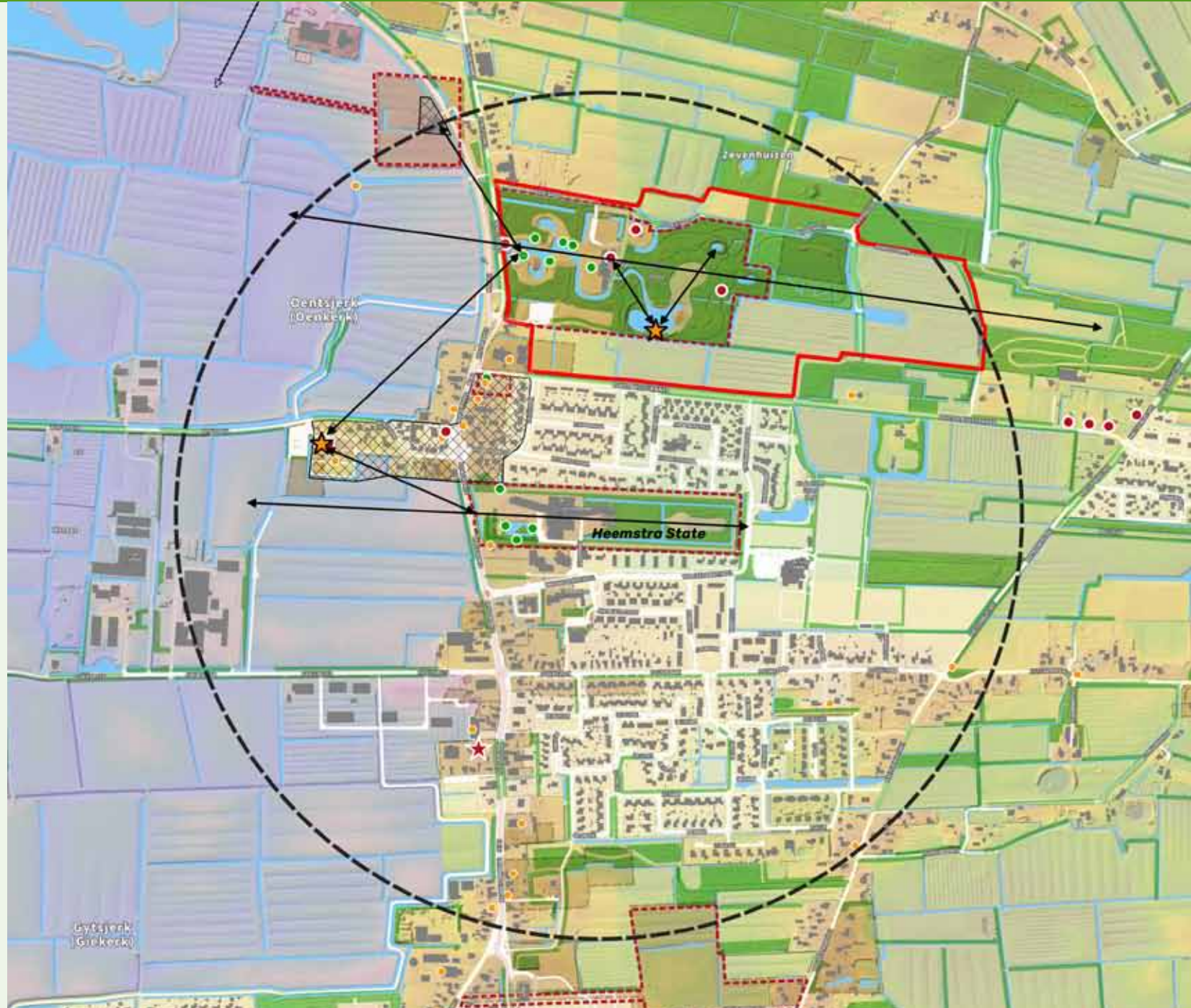
3. LANDSCHAP- PELIJKE SAMENHANG

HEEMSTRA STATE

LANDGOEDBIOTOOP

VIJVERSBURG

Gemeente Tytsjerksteradiel

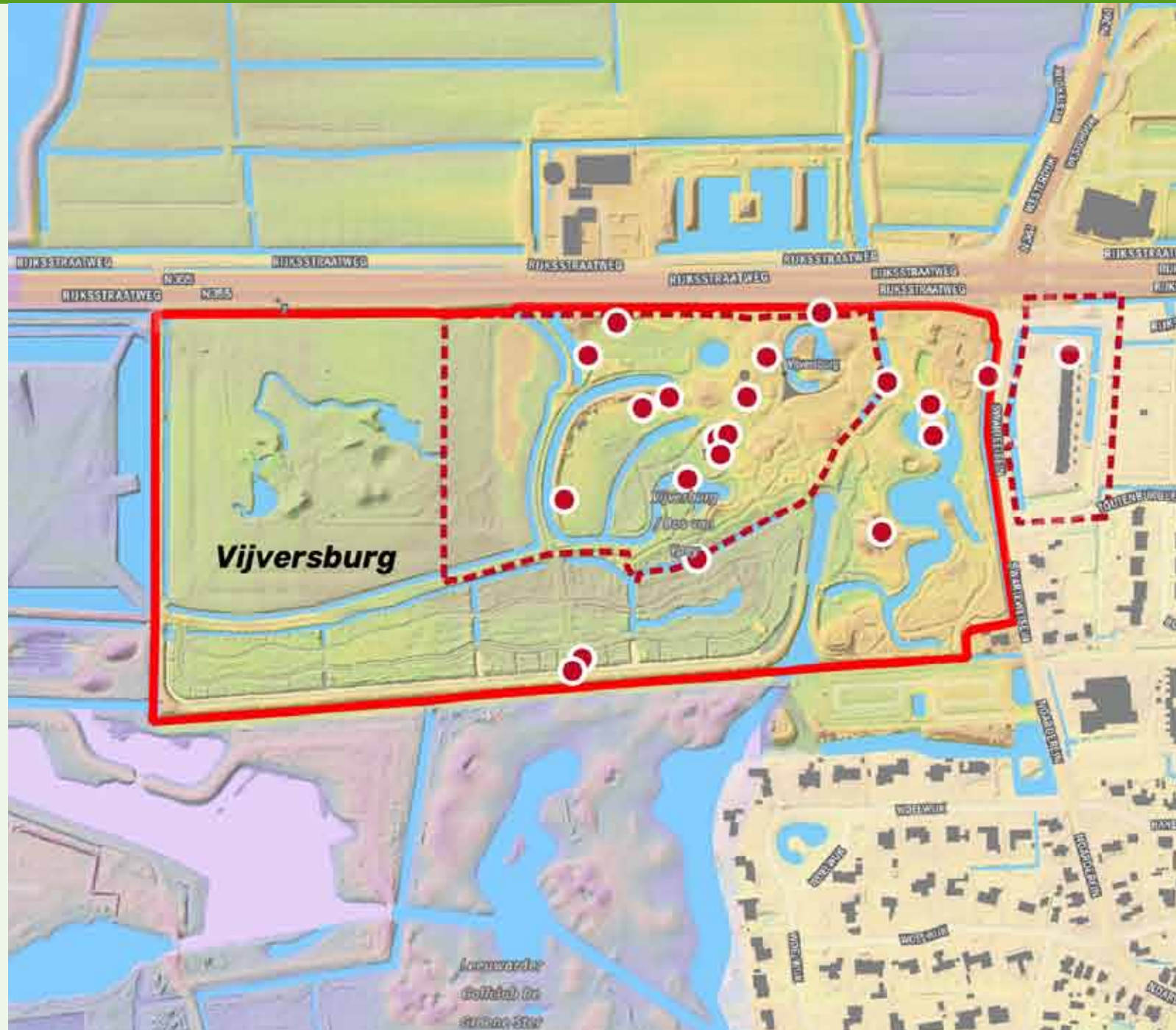
Swarteweisein 2, Tytsjerk

VIJVERSBURG

1. MONUMENTALE LANDGOED- COMPLEX

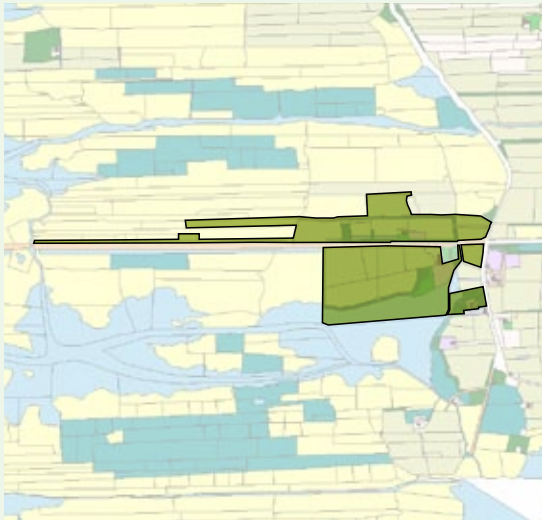
- Hoofdgebouw
- Historische tuin- en parkaanleg
- Diverse bouwhuizen
- Diverse bruggen
- Divers hekwerk
- Tuinkoepels en voliere
- Zonnewijzer en
- Tuinbeeld en
- Vaas op sokkel
- Diverse schuren

VIJVERSBURG

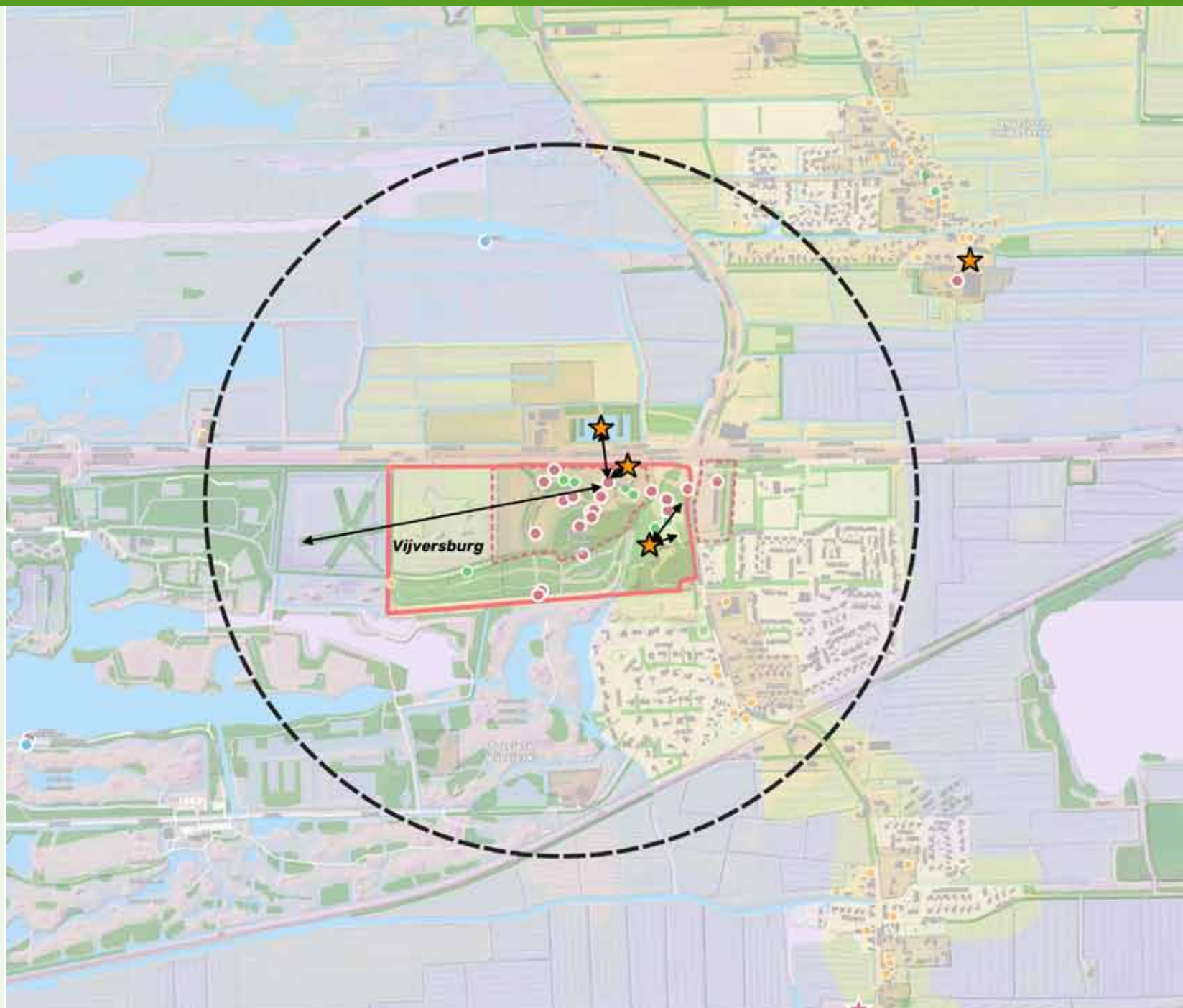
2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

VIJVERSBURG

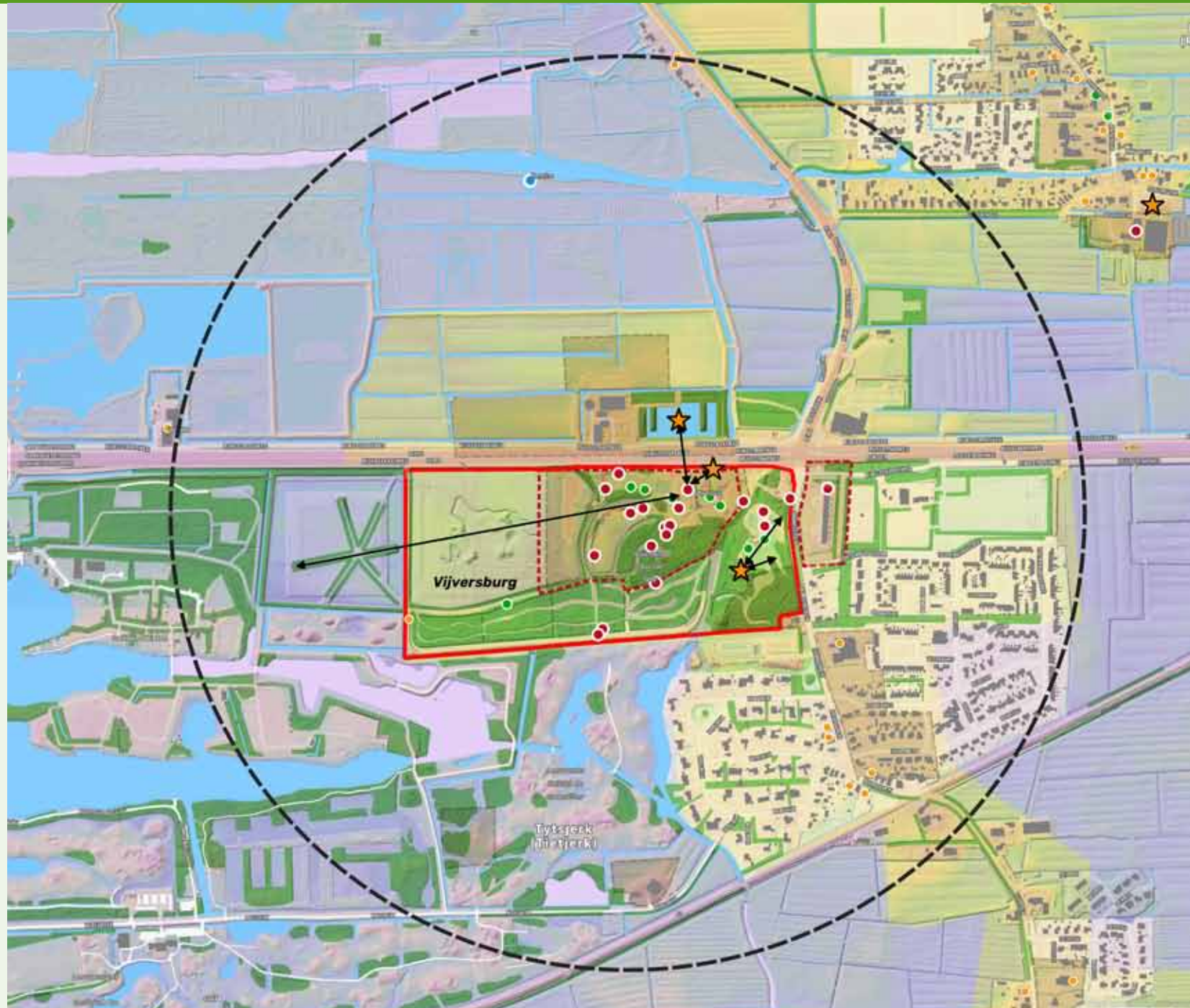
3. LANDSCHAP- PELIJKE SAMENHANG

VIJVERSBURG

LANDGOEDBIOTOOP

VIJVERSBURG

ALGEMEEN CULTUURHISTORISCHE BELANG

- het hoofdgebouw, dat een gaaf voorbeeld is van een Fries classicistisch huis uit ca. 1845 in het centrum van een historische tuin- en parkaanleg;
- elementen van een formele tuinaanleg uit de 18e en begin 19e eeuw, zoals een ronde kom, een lindesingel, omwalling, oranjerie en een stenen tuinhuis;
- een uitgestrekte en gaaf bewaarde tuin- en parkaanleg uit ca. 1845, van de hand van Lucas Pieters Roodbaard, waarin diverse decoratieve tuinhuisjes bewaard zijn gebleven, zoals een achzijdige houten koepel, een rustiek tuinhuis annex grot en een hermitage annex hondenhokken met grotwerk.

LANDGOEDBIOTOPEN FRYSLÂN

GROEN BUITENPLAATSBIOTOOP

In het omgevingsplan kan de gemeente biotopen opnemen. De buitenplaatsbiotoop is vergelijkbaar met de molenbiotoop. Hier zijn beschermingsmaatregelen aan gekoppeld: het vrij- en openhouden van de buitenplaats zelf, maar ook de structuur, het panorama, het blikveld en de zichtlijn. De biotoop is daarom meestal groter dan de oppervlakte van bijvoorbeeld het beschermd complex van een buitenplaats.